

TARTU LASTEAED LOTTE

VÄÄRTUSKASVATUS LASTEAIAS:
LOOD JA TEGELASED
Konkursitöö

**LOTTE LASTEAIA
LOOD JA LEGENDID**

Väärtuste meeskonna nimel
koostanud: Kersti Rütli

TARTU 2011

Meie lugu sai alguse ühes kaunis Eestimaa linnas, nimega Tartu, kus peidab end üks väga põnev koht, mida rahvasuus kutsutakse „Hiinalinnaks“.



Foto pärineb aadressilt: <http://nagi.ee/photos/t6nis/714042>

Hoolimata linnaosa põnevast nimest, oli see suhteliselt mahajäetud ja halva mainega piirkond. Et tõsta piirkonna kultuurilist mainet ja turvalisust, otsustati sinna alustuseks rajada lasteaed.... Tänu nimekonkursil osalenud inimeste soovile **sündis 8. jaanuaril 2008 aastal üks pisike põnev lasteaed - nimeks LOTTE.** Kui nüüd hästi järele mõelda, siis ongi LOTTE ainuõige nimi lasteaia jaoks, mis asub niivõrd põnevas ja salapäras kohas nagu seda on „Hiinalinn“ Tartus. Armastab ju koeratüdruk Lottegi põnevust ja seiklusi. Oma rõõmsa ja abivalmi olekuga pakub ta turvalisust ka ümbritsevale keskkonnale ja nii ongi koos sõpradega tore seiklema minna ja maailma avastada nii lähedal kui ka pisut kaugemal. Lotte on julge ja uudishimulik ning armastab väga leiutada...igasuguseid asju. Samuti meeldib talle lugeda, lugusid kuulata ja neid ise välja mõelda ning jutustada. Kõike seda armastavad ka Lotte lasteaias käivad suured ja väikesed Ja meie lasteaed oskab rääkida palju lugusid, need kõik on isesugused ja erineva pikkusega, kuid siiski väga olulised, sest ilma nendeta ei oleks meie armsat LOTTE lasteaeda.

Oled sa valmis kuulama?

MEIE ESIMESE LOO PANID KIRJA SISEKIJUNDAJAD.

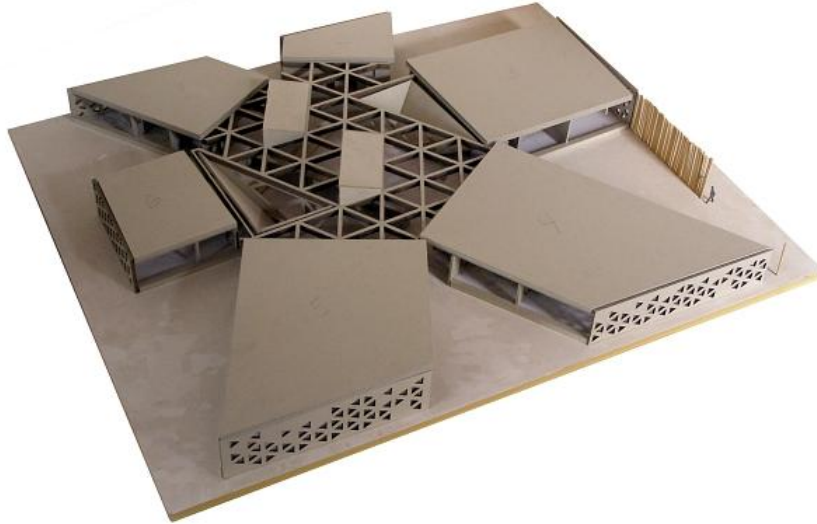


Foto internetist.

Meie Lotte lasteaed

See oli täis õnnelike pisimutukaid ja suuri rohelisi puid. / T.Jansson „sabatäht“/

Meie lasteaed on kuue õielehega imeilus lill. Lille sisse pääsime kroonlehtede vahelt. Lille sees ei ole pikki koridore ega eikellegimaad. Meil on hoopis lille süda saali ja mängukoridoriga, kus on vahva ringi joosta ja mängida....kui õpetajad lubavad.

Meie lille sisekujundajad valisid välja 4 väga ilusat sõna – laps, aed, päev, kodu. Neid sõnu kasutades on nad loonud toreda koha päeval mängimiseks. Aias on rohi roheline ja toas on põrandad noore kaselehe värvi. Siis on meil veel hästi palju aknaid. Ja kui istuda vihmase ilmaga toas rohelise põranda peal ning aknast välja vaadata, siis oleks justkui ise ka õues.

Aga saal on hoopis teistsugune. Saali põrand asub palju madalamal kui koridor. Meie saal asub justkui orus. Ja valgus paistab ülevalt nagu päikegi. All orus on tore joosta ja hüpata kui väljas on koerailm.

Mängukoridor on justkui mõnus hoov maal vanaema juures, kus saab ise mängu välja mõelda või niisama olla. Meie „hoovis“ leiab lombi ja veenire, veidi võsa ja mäntaid, lohke ja sammaldunud murupinda, keldrimägi ja ronimispuu. Seal on ka tore aed, mille pulkade vahelt saab alla „orgu“ piiluda. Ise mõtleme juurde lossi ja kindluse....või kihutame jalgadega lükataval autol või kepphobusel ikka ringi ja ringi... Nagu lapsedki, on ka kõik meie rühmaruumid veidi ise loomuga. Kui voodid kokku lükata, siis tekib magamistoas juurde mõnusat ja nii vajalikku mänguruumi. Igas rühmatoas on olema koht, suur sohva, kus saab vahel suuremale külje alla pugeda ja mis on nagu kodus. Ja koh(ad)t, kus veidi omaette olla – üksi mängida või vahest ka natuke mossitada, kui selline tuju peaks tulema.

Mänguasjad ja igasugune tarvilik kila-kola mahub ilusti riulitele või ratastel konteineritesse. Igal lapsel ja õpetajal on oma tool ja lauapind. Meie ruumid on sõbralikud ja lihtsad. Asjad on seatud nõnda, et tähelepanu oleks tegevusel, mitte asjadel. MEIE keskendumisvõime on ju suhteliselt väike.

„Mängust ilmas ei jää ilma“

LUGU SELLEST, KUIDAS SÜNDIS MEIE LOGO



LOGO SAAMISE LUGU

Lasteaia projektis on kujutatud lasteaeda kui kuue kroonlehega imeilusat lille, mille kuues kiires on palju ruumi nii lastele kui täiskasvanutele. Lasteaia arhitektuur on väga omapärane ja kordumatu, välisseintes asuvad aknad on kui lõbusad kolmnurksed värvilaigud, millest ümbrust uudistades paistab imeliselt värviline maailm. Lasteaias väärtustame oma rahva kultuuri ja traditsioone. Nendest sümbolitest leidsime idee lasteaia logo kujundamiseks. Idee aitas teostada disainer *Michael Walsh* firmast *Emajõe Disain*. Logoks on erinevate suuruste ja värvidega kolmnurkadest kujund, mille suurem kolmnurk osutab lasteaia nimele. Logo sümboliseerib suurte ja väikeste koostegutsemist ühes värvilises ja põnevas maailmas, mida iseloomustab omapärane arhitektuur ja kus peetakse au sees rahvakultuuri traditsioone.



Lotte ema Anna ja kõikide lindude vanaema - traditsioonides ja rahvakultuuris

MIS ON ÜHELE LOTTE SÕBRALE TÄHTIS?

LOTTE LASTEAIJA ÜHISED VÄÄRTUSED

- Inimeste ja inimsuhete austamine
- Eesti rahvakultuuri järjepidevuse kandmine, omakultuuri väärtustamine
- Austav suhtumine loodusesse ja ümbritsevasse
- Avatus ja koostöövalmidus igal tasandil

LOTTE VÄÄRTUSTATAKSE:

LOOVUST - loovmõtlemine, loov lähenemine oma eesmärgi saavutamise nimel.

OMANÄOLISUST - väärtustame ja austame vanavanemate vaimuvara; silmaringi laiendamine ja huvi äratamine maailmas toimuva vastu läbi erinevate lugude ja kaasaegsete infotehnoloogiliste vahendite, avatus uutele väljakutsetele; EIKELLEGI MAA PUUDUB, kõikidel töötajatel muinasjutulised varjunimed, meil on oma rehetare ja helisev lauluhääl nii suurtel kui väikestel! Iga meeskond on unikaalne ja eriline.

TERVISLIKKUST - vaimne heaolu: sõbralik õpikeskkond, õigus kaasa rääkida, oma arvamust avaldada. Füüsiline tervis: mitmekülgsed võimalused füüsilise tervise arendamiseks nii sees kui väljas ja tervislik toit.

TURVALISUST - ühtekuuluvustunne (Lotte pere), kaasaegne keskkond ja sotsiaalne turvalisus - ma võin olla selline nagu ma olen kui järgin sõpradega kokkulepituid reegleid.

EMPAATILISUST - võimalus olla „mina ise“, oskus hoolida, mõista ja kuulata kaaslast.

LOTTE TÖÖTAJATELE MEELDIB: avatus, kaasaegne keskkond, rõõm loovast tööst, õnnelikud lapsed ja toetav meeskond.



See uhke tammepuu kasvas meie aeda koos kõikide laste peredega, kui soovisime teada meie lasteaias käivate laste ja nende perede ühiseid väärtusi.

Nii sündisid **17 põhiväärtust Lotte lasteaias käivate laste peredelt Lotte lasteaija perele**. Kõige rohkem oli perede poolt mainitud

AUSUS, AUSTUS, HOOLIVUS, VIISAKUS, USALDUS JA ARMASTUS.

Väga sageli esinesid ka väärtused, mis võib koondada märksõnade alla:

PEREKOND, TURVALISUS, POSITIIVSUS, SÕBRALIKKUS, TOLERANTSUS, LOOVUS, MÄNGULISUS, TRADITSIOONID, ENESEKINDLUS, EESKUJU JA LOODUSE HOIDMINE.

Need on väga olulised väärtused ja me kõik püüame oma tegemistes nendega arvestada....nii suured kui väikesed. Kuid ka sellest sündis meile mõtisklemiseks üks lugu. See lugu aitab meil oma mõtteid korrastada ja õigel teel püsida....

LUGU SELLEST, MIKS ON VAHEL HEA MÕTISKLEDA

Mõnikord kui sajab vihma ja ilm on kõle ning hall, siis on ka lastel raske olla ja teinekord kipuvad nad isegi koerustükke tegema. Sellistel päevadel võib juhtuda, et õpetaja hakkab mõtlema, miks ta üldse õpetaja on.... sel juhul on hää istuda maha ja mõelda meie lasteaias käivate laste peredele ja nende ootustele läbi iseenda. Peredelt saadud väärtused aitavad meil teha üks põnev rännak meie enda elus. Loe ja mõtle kaasa! Tähtis on, et lähtuksid **oma** kogemustest!

Kas me oleme **ausad**? Ausad enda ja teiste vastu.

Austame me lapsi, nende peresid ja iseennast?

Hoolime me neist, kellega igapäevaselt suhtleme nii tööl kui kodus?

Oleme me ise **viisakad**, et saaksime seda viisakust edasi anda ka lastele?

Kas me **usaldame** inimesi, kes meid ümbritsevad? Ja ka iseennast?

Kas me **armastame** seda, mida me teeme? Neid kellega koos oleme? Vaid tööd armastades saab teha oma tööd hästi ja raskusi trotsida.

Väärtustame me **perekonda**? Nii enda oma kui meie hoole alla antud laste omasid?

Kas meie juures on lastel **turvaline**? Tunneme me end ise turvaliselt?

Kas me oleme ja suudame olla **positiivsed**? Tahame me üldse positiivsed ja rõõmsameelsed olla?

Oleme me **sõbralikud**? Ühtmoodi sõbralikud kõikidega, mitte valikuliselt.

Kas me suudame olla **tolerantsed**? Suudame me kohelda võrdselt kõiki meiega seotud olevaid lapsi ja peresid? Me oleme väga erinevad oma kommetes, harjumustes, võimalustes ja temperamendis, välimuses ja oskustes ning hoiakutes. Me kõik oleme unikaalsed....

Kas me oleme piisavalt **loovad**, et olemasolevate teadmiste ja vahenditega pakkuda lastele ja lapsemeelsetele **mängulisust** nii töös kui mängus?

On meil olemas **traditsioonid** mida järgime, mille järgi oma töid ja toimetusi sätime? Kas me arvestame nendes peresid ja meie esivanemaid ning kultuuri/e?

Oleme me ise **enesekindlad** oma tegemistes? Kas oskame ja suudame seda enesekindlust edasi anda meie hoolde usaldatud lastele, kes peaksid olema lasteaiast lahkudes toredad positiivse ellusuhtumisega, enesekindlad ja loovad koolijütsid, kes iseseisvalt kenasti hakkama saavad?

Kas me ise oleme piisavalt väarikad, et oma käitumisega lastele **eeskujuks** olla?

Kuidas me linna lasteaiana saame, oskame ja tahame õpetada lastele seda, kuidas on vaja looduses olla, käituda? Miks üldse on vaja **loodust hoida**?

Kas leidsid põnevaid lugusid ja naljakaid seiku seoses lastega, mis on ette tulnud Sinu töös? Kindlasti meenus midagi naljakat või isegi natuke koomilist, mis muige näole tõi või hoopis järele mõtlema pani. Armas lugeja, ka sina oled täiesti unikaalne! Ja kui nüüd hästi järele mõelda, siis on meil kõige põnevam töö maailmas, sest selliseid võimalusi kui lasteaed ja lapsed ei paku ükski teine töö.... Kui sa oled **oma** mõtisklused lõpetanud, siis võime meie põnevate lugudega edasi minna.

AGA LÄHEME NÜÜD ALGUSE JUURDE TAGASI.....

LUGU SELLEST, KUIDAS SÜNDISID TÖÖTAJATE VARJUNIMED

Lotte pere kohtus esimest korda 2. jaanuaril 2008. Kogunesime suurde ringi, et üksteisele tere öelda. Juhtkonnal, kes juba kuu aega tagasi oli kohtunud, oli oma nägemus Lotte pere peatsetest toimetamistest. Direktori, õppealajuhata ja õpetajate Triinu, Kristiina, Pireti ja Triinu eestvedamisel pakuti rühmadele ja lasteaias toimetama hakkavatele inimestele välja mängulised nimed Lotte raamatutegelaste hulgast. Kõik töötajad said endale sobiva varjunime Lotte sõprade seast, mis neid kõige enam iseloomustab.



Lotteks on meie enda loovusõpetaja, kelle südameasjaks on laste loova eneseväljendusoskuse arendamine.

Direktor kehastub igal hommikul *Lotte ema Annaks*, kelle mõistva suhtumise ja hoolitseva pilgu all meie pere päevad kulgevad.



Õppealajuhataja, kes kannab *Kõikide lindude vanaema* auväärset nimetust, jagab oma elutarkust ja kogemust pere nooremate liikmetega.



Liivakoogimeistrid valmistavad köögis tervislikke ja maitsvaid toite ja seda ikka koos *Sehkendava Juliaga*, kelle ülesandeks on hoolitseda toidu mitmekülgsuse eest.



Särtsakas Susummu toob nii saalis kui õues särtsu laste igapäevatoimetustele ning *Pillimees Paula* käe all on laululusti omandanud kõik Lotte pere nii suured kui väikesed liikmed.



Sõbralik Sohvi aitab kaasa laste häälikute seadmisele ning *Doktor Ave* on kohal, kui tervisehädad kimbutavad.



Puhtuse ja korra eest vastutab majas *Hoolas Helmi* ning



Oskaja Oskari ülesandeks on kõik puuduvad mutrid ja kruvid oma õigesse kohta tagasi keerata.

Kuna lasteaia **motoks** on mõte Lotte laulust- *ilmas mängust ei jää ilma*, kanname koos au ja uhkusega meile usaldatud nimesid ning elame igal hommikul jälle suure rõõmuga oma rolli sisse!

KÕIGE PÕNEVAMAD LOOD, MIS ON LOTTE LASTEAIAS JUHTUNUD, ON KIRJAS LASTEAIJA KROONIKAS... mis näeb välja selline austusest meie esivanemate ja nende näputöö vastu, kuid peidab endas ka paraja annuse nupukust ja leiutamisoskust. Aga Lotte on ka küla parima leiutaja tütar, nii et lugu on täiesti aus.



Kroonika peidab endas palju tähtsaid fakte meie kohta. Kuid oled sa valmis kuulama neid lugusid, mis me SINU jaoks täna välja valinud oleme?

Kui tuled kellelegi külla, siis lased uksekella, et enda tulekust teada anda. Meiegi ukse juures tuleb helistada kella...siis avab Sehkendav Julia Sulle ukse ja sa võidki koos meiega asuda sellele põnevale retkele meie armsas muinasjutumaailmas.



Fuajees tervitab sind Lotte koos oma sõprade Bruno ja Albertiga. Seinal saad tutvuda lasteaia esimeste lugudega ja näed mis oli umbes kolm ja pool aastat enne tänast... Aga läheme vaatame, kuhu on läinud Kõikide lindude vanaema, kes on alati valmis meile põnevaid lugusid jutustama või meie muresid kuulama.



Kui sa keerad end peauksest vasakule, siis möödud mõnusatest murumätastest ja tee viib sind meie armsa oja juurde, mida siinkandis kutsutakse *isajõeks*. Juba võid märgata ka lapsi, kes sulle aknast lehvitavad ja vaikselt loodavad, et ehk astud ka nende juurest läbi. Kindlasti läheme neile külla. Aga kõigepealt uurime, kuidas meie mõnusad mänguaastad endale mängulised algused saavad.

LUGU SELLEST, KUIDAS LOTTES MÄNGUAASTA ALGUST TÄHISTATAKSE



Oli aasta 2008, kui Lotte oma sõprade Bruno ja Albertiga kõiki lapsi lasteaia õue tervitama kutsusid. Sel päeval andis ja ka kõikidel järgnevatel tarkusepäevadel annab üks õige lottekas TÖÖTUSE, et kogu meie aasta suurepäraselt sujuks. Lapsed olid väikesed ja ka pidu lühike, kuid see-eest armas ja asjalik. Lotte ema Anna tervitas pidulikult uusi töötajaid ja iga suurem Lotte asukas sai endale vahva Lotte pildiga t-särki- meie esimese ühise riietuse.

Järgmisel aastal kui lapsed juba pisut suuremad olid, siis tulid meile külla Buratino, kass ja rebane. Nemad näitasid meile loo

sellest, mis juhtub kui oma peaga ei mõelda. Lugu oli väga õpetlik, sest tänu rebase ja kassi kavalusele oleks Buratino peaaegu Aabitsa asemel rahapuu kasvama pannud. Kujutate te seda ette? Õnneks pani Buratino oma pea tööle ja mõistis seega, et kindlaim investering tarkusesse on osta Aabits ja nii endale vaikselt tarkusemünte koguma hakata.



Kolmanda mänguaasta aitasid sisse juhatada Lotte ja Pippo, kes mängisid liivakastis kui ühtäkki olid nad tõsise probleemi ees - kuidas saada see hirmus raske liivakäru teise kohta? Õnneks tuli neile appi Lotte ema Anna, kes teatas: **Mida ei saa jõuga, seda saab nõuga.** Esiti üpris segadusse ajav nõuanne, kuid ema oskab ikka selliseid asju selgitada ja nii said kõik sellest lõpuks aru. Ka kõik

Lotte sõbrad said endale ühe kavala vanasõna purgist tõmmata.

Neljanda mänguaasta juhatas sisse hoopis kärbes Jaak, kes kuumast suvest väsinud oli ja arvas, et jõulud on kätte jõudnud....aga ei olnud, oli vaja hoopis tarkuselaineid taga hakata ajama. Selles osas olid Jaagule abiks lapsed ja karu Eduard. No Eduard on küll vana ja pisut hajameelne karu, kuid see-eest on ta väga tark. Selguski, et tarkuselaine pidi tal iga päev külas käima. Jaagu



abil leiti tarkuselaine laste vahelt ka ülesse ja nii ta



sädeleski kõikide kohal olnud väikeste ja suurte peale. **Tarkus pidavat ikka tagant järele tulema.** Muuhulgas sai Jaak Eduardi ja laste käest teada, miks on vajalik tunda näiteks seeni ning mis kasu võiks meil olla mälupulgast ja raamatust. Njaa, hajameelsuses unustas Jaak Lotte äratada, mistõttu see väga uudishimulik ja õpihimuline koerapreili oli natuke ikkagi häiritud...kuid me laulsime talle kõik koos „Meie sõber Lotte“ laulu ja tantsisime ja siis läkski tal tuju palju paremaks ning kõik lõppes ikkagi hästi.

Pidude ühised jooned:

*See on mingi lugu Lotte raamatutegelastega või mõni muu õpetlik lugu, mis seostub algava mänguaasta teemaga.

*Lotte on alati kohal ja aitab lastel **Töötust** meelde tuletada.



TÖÖTUS



ME TÖÖTAME:
NÜÜD SUVEAEG ON LÄBI,
MUL ALGAB TUBLI TÖÖ.

ME TÖÖTAME:
LASTEAEDA EMA-ISAGA
MEIST KEEGI SIIS EI TULE KISAGA.

ME TÖÖTAME:
MA TULLES ÜTLEN SELGELT: TERE!
KUI LAHKUN, SIIS MA LEHVITAN.

ME TÖÖTAME:
MA SÕPRU HÄDAS LOHUTAN,
EI HAIGET TEE, EI VALETA.

ME TÖÖTAME:
ME ÕPETAJA SINUGA
KOOS JOONISTAME, VOOLIME,
VEEL ARVUTAME, LOEME
JA RÕÕMSALT LAULU LÖÖME
NING PALJU SPORTI TEEME.

MA LUBAN, SIRGUN PIKEMAKS
JA SAAN KA PALJU TARGEMAKS;
KUI KASVAN NII JA SUUREKS SAAN -
SIIS ÕNNELIK JU OLEN MA.

*Lotte ema Anna tervitab uusi töötajaid ja lapsi.

*Meil on alati mõni ühine tants ja võib olla ka üllatusesineja, kohal on palju lapsevanemaid.

*Me laulame „Meie sõber Lotte“ laulu (peale selle sündi ja mis on meile justkui hümn). Enne seda laulsime Olemise laulu, mis ka Lottele väga meeldib.

Lähemegi koos ja vaatame, mida selle maja muinasjututegelased meile pajatada oskavad ning kuidas nad end meile tutvustavad.



Sulle näitab teed meie armas kepphobune Miku, kes elab Kõikide lindude vanaema juures ja keda lapsed seal vaatamas käivad: nad jagavad Mikuga nii oma rõõme kui muresid.



Lotte lasteaed oli valmis, kuid puudusid veel lapsed ning rühmade nimed.

Sai meenutatud ja mõeldud erinevate Lotte sõprade peale, kui ühtäkki meenus lugu sellest, kuidas ühel heal päeval...



.....OLLES TEEL LÕUNAMAALE MÄRKASID LOTTE, TEMA ISA OSKAR, RÄNNUKOER KLAUS JA LINNUPOEG PIPPO MEREL TRIIVIVAT KÜTTEPUUDE HUNNIKUT, MILLEL ISTUSID KOLM KORSTNAPÜHKIJAT KASSI. OLLES OMA KODUKÜLAS KÕIK KORSTNAD PUHTAKS KÜÜRINUD, SIIRDUSID KASSID LAIA MAAILMA MÄÄRDUNUD KORSTNAID OTSIMA. KAHJUKS SAAVAD KÕIK KORSTNAD ÜKSKORD PUHTAKS. KASSIDE VANAI SA OLII RÄÄKINUD, ET KUSAGIL MERE TAGA ASUB HIIGELSUUR MUST JA TAHMANE KORSTEN. AGA KUS? LOTTE JA PIPPO TEADSID KUS NING JUHATASID KASSID KESET MERD ASETSEVA VULKAANI JUURDE. KASSID OLID ÜLIÕNNELIKUD, ET KOHTUSID OMA UNELMATE KORSTNAGA."

Sellest loost lähtuvalt sai otsustatud, et meist võiksid saada korstnapühkijad kassid. Mõningase kaalumise teel sai lisatud omadussõna „tragid“, ning kokku tuli : TRAGID KASSID

Esiailgu oligi rühma maskottideks korstnapühkijad kassid. Hiljem meenus, et Lotte sõprade hulka kuuluvad veel mitmed vahvad ja tragid kassid:

„SAMAL REISIL SATTUSID RÄNNUKOERAD ÜHE KELLATORNI JUURDE, KUS IGAL AASTAL, TÄPSELT ÜHEL JA SAMAL PÄEVAL ESITASID KOLM KASSI ARUKALE PUBLIKULE NÄITEMÄNGU IMEILUSAST PRINTSESSIST, KURJAST LOHEST JA VAPRAST RÜÜTLIST. KUNA JUHUSLIKULT OLII KÄTTE JÕUDNUD NÄIDENDI MÄNGIMISE PÄEV, OTSUSTASID RÄNDURID ETENDUST VAADATA.

KELLATORNIS OLII JUHTUNUD AGA SUUR ÕNNETUS - KÕIK KOLM KASSI OLII HAIGESTUNUD HARULDASSE KÜLMETUSHAIGUSESSE JA ETENDUST ÄHVARDA S ÄRAJÄÄMINE.

REISILISED PÄÄSTSID OLUKORRA - NAD TEGID ETENDUSE ISE ÄRA.

SAMUTI KUULUVAD TRAGIDE KASSIDE HULKA KA LOTTE KÕIGE PAREM SÕBER, PISUT HÄBELIK KASSIPOEG BRUNO KOOS OMA EMA PAULA JA VASARAHEITJAST ISA MATIGA."



Tragide Kasside maskott kassipoeg Bruno ja tema parim sõber koeratüdruk Lotte

Nüüdseks on rühma peamiseks maskotiks saanud Lotte hea sõber kassipoeg Bruno.

Meie rühmas on Bruno see, kes annab lastele teada, mis sel päeval toimuma hakkab - millised mängupesad sel päeval avatud on ja milliseid tegevusi tehakse.
Erinevaid mängupesasid ja tegevusi tähistavad märgid



Meie - Tragid Kassid väärtustame abivalmidust. Näiteks läbi ilmaaknale märkide panemise aitame me Brunol teada saada, milline ilm õues on. Seeläbi on Brunol lihtne otsustada, mida sel päeval õue minnes selga panna.



Ka meile - Tragidele Kassidele meeldib õues käia - see karastab tervist ning annab palju teadmisi ümbritseva keskkonna ja looduse kohta. Hea on tunda ning teada, kes su ümber elavad ning milleks nad vajalikud on.

Nagu kassidele ikka, meeldivad ka Tragidele Kassidele puud. Kui kassid armastavad puude otsas ronida või puutüvel küüsi teritada, siis meie pigem tutvume puudega. Me uurime puude lehti, vilju ja koort, ning kindlasti ka kallistame puid, sest keegi Tark on kunagi öelnud, et see pidi head energiat andma. Meie usume seda.

Lotte lasteaias on igal rühmal oma puu. Meie rühma puu on vaher. Suviti saab puult vahvaid ninasid, ning sügisel on vaher kõige värvilisemas ja kaunimas kleidis. Samuti saab vahtralehtedest igasugu meisterdusi teha - küll leheroose kokku keerata või siis lihtsalt lehtedest vahvaid loomanägusid paberile liimida.

Seekord kallistavad Tragid Kassid pihlapuud



On vana tõde, et kassid hoiavad kodu. Ka Tragid Kassid väärtustavad kodu ning sellega seonduvat - pere, traditsioone, kodulinna ja kodumaad. Kodu on soe ja mõnus koht, kus on lähedastega hea olla.



Tragide Kasside rühma kodumaa nurgake

Kassipoeg Bruno on Tragidele Kassidele muuhulgas õpetanud, et sõprus on väga oluline. Samuti seda, et palju vahvam on, kui sõbrad on erinevad - igaihe eripärad muudavadki maailma värviliseks ja huvitavaks.



Tragide kasside teekond juurte juurde: läbi põnevate vanasõnade. Eks olnud vanal ajal ikka vähem juttu ja rohkem tööd. Aga kui midagi öeldi, siis lühidalt ja tabavalt.



Lotte maja oli juba valmis aga hing-lapsed, ei olnud veel sisse kolinud. Õpetajad mõtlesid oma rühmadele nimesid välja. Lotte raamatust lehvitasid minu poole ürgjäneseid- äärmiselt sümpaatsed ja edumeelsed Lotte sõpru kuulav hõim. **Jäneseid on armsad, naljakad aga pähklijäneseid on nii armsad, naljakad, uudishimulikud, looduses elavad, traditsioonidest lugu pidavad, kui ka uutele pakkumistele avatud** (leiutaja Oskari poolt pakutud lahendused ja leiutised, mis aitasid jänestel elada moodsamat elu). Tahtsime ka ise sarnaneda sellistele vahvatele tegelastele. Et soovime olla tublid, valisime juurde veel ühe nime-paid. Nii saimegi oma rühmale sellise lõbusa nime ja meist said ... PAID PÄHKLIJÄNESED.

Nime kaudu saab anda sisu ja määratleda kuuluvust.

Nime ümber hakkasimegi õpetajate ja lastega kerima rühma elulinti. Kõigepealt sai pähklijäneseid ära kasutada rühmaruumi sisustamisel ja kaunistamisel, siltidel, stendidel, enda valmistatud mängudel. Et tuua rühmatuppa ja laste tegemistesse rohkem värvi, kasutame kindlasti ka kõiki teisi Lotte Leiutajateküla tegelasi.



Valisime raamatuid ja mänguasju, kus olid tegelasteks pähklijäneseid või nende sõbrad Lotte raamatust. Meil on rühmas kaks maskottjänest, ühele neist meisterdati kaela uhke emajänese pärlikee pähklitest.

Meie rühma maskott lugemispesas

Stendil on meil kõikidele lugemiseks rühma legend- kes on pähklijäneseid. Nagu eespool öeldud, oleme võtnud eeskujuks edumeelsed, uuendustega kaasaminejad, uudishimulikud, looduses elavad ja loodust tähtsaks pidavad tegelased.

Poemängu kogusime vanemate abiga päris palju sellist kaupa, kus pähklijänesed



või nende sõbrad peal (krõbinapakid, erinevad pudruhelveste pakid, šokolaadi paberid). Vähetähtis ei ole seejuures asjaolu, et kõik see toit on kasvatatud ja toodetud Eestis. Pähklijänes teab, et hea ja kasulik on süüa toitu, mis on tema elupaiga lähedal kasvatatud!

Pähklijänesed on poe- ja kodumängus katnud laua Eestimaal valmistatuga

Pähklijänesed tulid meile appi hommikuringi tähistades päevategevusi, iga tegevuse jaoks on oma jänes ja hommikuringi hüppavad need jänesed, kelle tegevus sel päeval on. Nii teavad lapsed alati, mis neid sel päeval või nädalal ees ootab.



Tegevuste jänesed

Pähklijänes teab, et... Need on meie rühma kokkulepete algussõnad, mis on seinal hommikuringi vaiba juures. Kuidas kokkulepetest kinni on peetud, selgub lõunases magnetiringis, kus igaüks saab enda päeva kohta arvamust avaldada. Millises kuningriigis sa täna käisid, kas heas või halvas? Mida sa oleksid saanud teha teisiti? Mis sulle täna kõige rohkem meeldis? Need küsimused panevad lapsi tõsiselt enda tegemistele tagasi vaatama. Lapsed on õppinud enda käitumist analüüsima. Magnetiring on kujunenud toredaks arutelu kohaks, kus lahendada probleeme, öelda välja enda mõtteid, tähelepanekuid ja arvamusi, kuulata teisi. Iga lapse käitumise kohta saavad arvamust avaldada ka teised: kas keegi on märganud midagi head või midagi sellist, mis sugugi hea ei ole? Lapsed on väga tähelepanelikud ja sõnaosavad kirjeldajad. Kui algul märgati rohkem pahategusid siis nüüd oleme rõõmsad selle üle, et lapsed on õppinud märkama head ja heategusid üha rohkem. Magneti saamise või mittesaamise otsustab üldhääletus. **Et oleme traditsioonidest lugu pidavad, siis on vanasõnad meie jaoks selline kuldne vara, mida on põnev, lõbus ja õpetlik kasutada.** Iga nädala alguses tõmbame vanasõnade purgist nädala vanasõna, mille tähenduse üle arutleme,

paneme selle seinale, et ta meil silma all oleks ja püüame õigetel kohtadel kasutada. Tõesõna, väga teraselt oskavad lapsed vanasõnadega juhtumisi ja sündmusi kommenteerida ja nendivad, et vanasõnad on ikka ühed targad sõnad! Plaanis on proovida lastega koos teha tuttavatest vanasõnadest üks jutt ja joonistada sinna juurde pildid, et saaks vahva raamatu.

Meil on oma rühma liikumismäng- pähkljänenes põõsas. See on kõigil selge ja üks lemmikutest liikumismängudest. Kõik sellised tegevused liidavad meid üheks suureks pähkljäneneste perekonnaks, loovad ühtsuse ja kokkuhoidmise tunde. **Aga tunded on ju väga tähtsad!**

Kui juba pähkljänenesed, ega siis loodusest mööda saa. Meil on oma puu-sarapuu, ehk pähklipõõsas, mis kasvab ka meie lasteaia mänguväljakul. Seda käime ikka vaatamas ja uurimas. Lisaks on meil oma peenar, kus kaevame, rohime, kastame, kasvatame seemnest ja istutame taimi. Selgub, et endale toidu varumine ei olegi nii raske tegevus kui oli raamatus ürgjänestel. Oleme abiks võtnud kõik tänapäeva nipid ja tarkused ning endale porgandite ja tomatite kasvatamine on selge lust. Meie juures käib Maaülikoolist professor Anne Luik rääkimas loodusest. Tema kinkis meile ka kompostikasti, nüüd teame kuidas saada uut mulda ja kasvatada taimi kunstlike väetisteta. **Tervis on oluline!!!** Nii nagu pähkljäneneste sõbrad, käime koos Annega ja ka ise palju matkamas: loomapargis, Vapramäel, loomalaudas, soos, erinevatel matkaradadel.



Et pered on meile olulised, võtame ka isad- emad ja õed-vennad kaasa.

Pähkljänenesed on matkates jõudnud sarapuu alla

Kevadel õppisime lastega selgeks näidendi „Prügipahandused metsas“, mida esitasime vanematele ja teistele meie lasteaia lastele. Näidendi sisuks oli looduse hoidmine ja prügi viimine metsa, mis võib juhtuda loomadega, kes prügi leiavad ja kuhu siis prügi tegelikult käib. Lapsed olid väga õhinas ja nautisid näidendi õppimist ja esitamist. Kindlasti ei ole meie pähkljänenesed need, kes prügi ja prahti metsa alla poetavad, loodame et poetasime puhta looduse väärtustamise pisiku ka teistesse lastesse ja panime mõtlema laste isad ja emad.

Pähkljänenesed elasid koos suure perena. **Tunneme ka ennast ühe perena suurest Leiutajaküllast-Lotte lasteaia**st. Üritame lastes süvendada sõbralikkust ja ühtekuuluvustunnet. Et seda tunnet rõhutada, oleme valmistanud endale jäneste

peakatted. Nendega on hea ennast pidudel ja võistlustel muuta tõeliseks jäneste perekonnaks.



Enne suurt laululahingut jänesteks moondumas



Pähklijäneste pere on teinud lumejäneste pere

Meile on tähtsad ka meie oma armsad isad-emad. Et pere tähtsust ja olulisust lasteni tuua kasutame lahkeid ja südamlikke Lotte raamatu tegelasi nädalateemasid planeerides ja tegevusi välja mõeldes ning sidudes neid



vanasõnade, kõnekäändudega. Siin mõned neist: „Pähklijänesed kuulavad hingelindu“, „Pähklijänesed ootavad Pippot lõunamaalt koju“, „Kes kasvavad pähklijäneste perepuul?“, Hea pähklijänesest sõber on kallim kui kuld“, „Pähklijänesed kallistavad oma emasid“, „Amet ei riku pähklijänest“

Lotte perepilt kodupesas rõhutatakse pere tähtsust

Oleme katsunud oma tegemisi ja toimetamisi üles tähendada rühma ajakirjas „Pähklijäneste uudised“, kuhu iga laps on kirjutanud- joonistanud oma uudiseid, mis tema arvates on tähtsad.

Lotte Leiutajateküläs on leiutamine au sees. **Üksteise kuulamist, arvamuste avaldamist ja oma peaga mõtlemist peame ka meie väga tähtsaks.** Sestap oleme iga kuu jätnud tegevuskavas ühe nädala teema laste välja mõelda või pakkuda. Välja mõtlemise ja ütlemise arendamiseks tegime ühe leiutamise õhtu. Et pered on meile tähtsad, kutsusime isad ja emad ka appi leiutama. Leiutasime ja meisterdasime kohe terve õhtu ja tulemusena valmis pikksilm, millega sai alati näha röövli laevu, naiste käekott, mis



Laste valmistatud ürgaja lauamäng

avaneb alt, et kõik asjad oleksid kohe kättesaadavad kui nad välja kukuvad, automaatne lindude söögitaja, mis pöörab end alati päikese poole ja palju muudki veel. Asi meeldis meile niivõrd, et tegime kohe terve järgmise nädala leiutamise nädalaks ja asjad muudkui tulid.

Et sõbralikult koos elada, peab oskama iseenda ja teistega hakkama saada. Vahel tulevad ka parimates peredes tülid ette. Oma tunnetest paremaks arusaamiseks valmistasime rühma seinale pähkljäneste tunnete puu. Sinna sai peale enda tõsist vaagimist ja kaalumist panna kas kollane hea tuju leht või tumesinine paha tuju leht. Soovi korral sai oma tunnetest ka rääkida. Saime rõõmustada koos sõpradega ja teinekord aidata lahendada muresid ja tülisid. **Õppisid igatahes nii suured pähkljänesed (õpetajad) kui ka väikesed pähkljänesed. Õppimine on ka tähtis ja huvitav!**

Oleme lisanud oma tegevuste tabelile, kuhu kogume templeid tegevuste eest, veel ühe lahtri- eriti heade mõtete ja tegude eest. Sinna saavad jänesekujulise templi need, kes on millegi eriti toredaga hakkama saanud. Kandidaate võivad esitada nii õpetajad kui lapsed. See on pannud lapsed **märkama just toredaid tegusid ja ütleva sõprade kohta häid sõnu, püüdlema ise head tegema.**

Nii me toimetame oma armsas Pähkljäneste rühmas. Püüame ikka olla paid ja tegusad, oma eeskujude väärilised. Pea on täis meil juba uusi mõtteid, näiteks on plaanis on välja mõelda ja ära õppida üks ürgjäneste tervitus- ja hirmutustants.

Siin on näha üks võimalustest, kuidas Paid Pähkljänesed on end vanarahva tarkusega kurssi viinud.



PÄHKLIJÄNESTE LEGEND

LOTTE KOHTUS PÄHKLIJÄNESTEGA SIIS, KUI TA KOOS LEIUTAJAST ISA OSKARI, RÄNNUKOER KLAUSI JA LINNUPOEG PIPPOGA LÕUNAMAALE LENDAS. ÜRGSEST HÕIMUST PÄRIT PÄHKLIJÄNESED ELASID SÜGAVAS PÄHKLIMETSAS- KAUGEL TSIVILISATSIOONIST. NEIL EI OLNUD RAADIOT EGA TELEVISIOONI, AINULT IGAPÄEVANE RASKE TÖÖ. PÄHKLIJÄNESTE PEALIK SIIM TERVITAS OOTAMATUID KÜLALISI VANA KOMBE KOHAELT RITUAALSE HIRMUTUSTANTSUGA. KOERAD SELLEST EI EHMUNUD, VAID SOOVISID PÄHKLIJÄNESTEGA SÕPRADEKS SAADA. KUID JÄNESTE RASKE ARGIPÄEV- JÄNESEEMANDA IGAPÄEVANE SÖÖGIVAARITAMINE LÖKKEL JA KÄSITSI PESUPESEMINE NING PEALIK SIIMU VÕITLUS KÕRGETE PÄHKLIPUUDEGA, ET SÖÖGIKS PÄHKLEID KÄTTE SAADA- PANI LEIUTAJA OSKARI MÕTLEMA. TA LEIUTAS NEILE MOTORISEERITUD PESUMASINA JA KOOS KLAUSIGA EHITATI PEALIK SIIMULE KATAPULT, MILLEGA OLI HEA PÄHKLIPUUDE PIHTA KIVE LOOPIDA. TÄNUTÄHEKS KUTSUS UHKE PÄRLIKEEGA JÄNESEEMAND RÄNDURID TANTSULE- PEETI MAHA TÕELISELT ÜRGNE TANTSUMARATON.



Kappame nüüd koos Mikuga mööda mängukoridori järgmiste sõprade juurde ja vaatame mida põnevat nemad meile endast jutustavad!





Lõbusate Rännukoerte rühm sai oma nime 2008. aastal kui jaanuaris avati Tartu Lasteaed Lotte. Kõik rühmade nimed on seotud raamatuga „Lotte reis lõunamaale“, nii ka Lõbusate Rännukoerte rühma nimi.

Meil on rühmas kaks käpiknukku: koerapoiss Berri ja koeratüdruk Berta, kes leidsid Lõbusad Rännukoerad üles õige pea pärast rühma avamist. Berri ja Berta olid ja on siiani aktiivsed tegelased, kes löövad usinalt ja lõbusalt meie rühma tegemistes kaasa. Kahest vahvast Rännukoerast sündiski aastaid hiljem rühma legend. Legend on meie Lõbusate Rännukoerte rühma oma lugu ja koerad on selle peategelased.

Kõik algas nii... Ühel päeval mitu aastat tagasi jõudsid Rännukoerte rühma kaks koera, kes soovisid lastega sõpradeks saada, kuid kõigepealt tuli koertele nimed välja mõelda. Nii juhtuski, et Berrile ja Bertale valisid nimed lapsed üheskoos. Pärast seda omavahelist kohtumist jäidki koerad meie rühma. Koerad võtavad meelsasti osa hommiku-, lõuna- ja õhturingidest, kus nad vestlevad lastega, teevad nalja, jagavad oma arvamusi, rõõme ja muresid ning kuulavad laste nalju, arvamusi, rõõme ja muresid.

Berri ja Bertaga on meil seotud olnud mitmed nädalateemad: „Berri ja Berta on sõbrad!“, „Berta teeb teatrit“, „Berri kutsub meisterdama“ jne. Erinevate tegevuste käigus on Berri ja Berta aidanud lastel tutvust teha uute inimeste, kommete, ametite, raamatute ja palju muuga. Koerad on sama teadmishimulised ja usinad õppijad kui meie rühma lapsedki, kes tahaksid ikka ja alati midagi uut ning põnevat proovida, näha ja teada saada.

Koerapoiss Berril ja koeratüdruk Bertal jagub rühmas huvitavaid tegemisi igasse päeva, nt vahest poevad lõunauinaku ajal mõne unise Rännukoera kaissu tuttu või tulevad koos meiega hoopiski jõulupeole osalisteks, et ikka oma silmaga kaeda, milline see jõulumees siis välja näeb! Lisaks laste harimisele on Berri ja Berta ühiste väärtuste kujundajad, seda saavad nad teha seetõttu, et ennekõike on nad lastele sõbrad, kes rõhutavad üksteisest hoolimist, sõprust, rõõmsameelsust ja viisakust.

LÕBUSATE RÄNNUKOERTE LEGEND

Lõbusate Rännukoerte legend sündis aja jooksul ning räägib rühma lastele tuttavatest koertest: Berrist ja Bertast, kes on lõbusad ja rännuhimulised nagu me isegi. Enne kui kaks koera meie rühma jõudsid, pidid nad tükk aega rändama ja omavahel tuttavaks said nad niimoodi:

ELAS KORD KAUA AEGA TAGASI KOER BERRI, KELLELE MEELDIS VÄGA RÄNNATA. SEALT SAI SEE RÄNNUKAS KOER OMA NIMEGI - RÄNNUKOER BERRI.

ÜHEL SUVISEL PÄEVAL KUI PÄIKE OLII JUBA KÕRGEL TAEVAS, OTSUSTAS KOER TAASKORD RÄNNUTEELE ASUDA, VÕTTIS OMA SELJAKOTI SELGA NING HAKKASKI ASTUMA. RÄNNATES NÄGI TA METSAS ÜHT LINNUPAARI PESA EHITAMAS, SEEJÄREL MÄRKAS TA ÜHT JÄNESEPERE PORGANDEID NÄRIMAS, OLII VEEL TEISIGI TEGELASI, KES KÕIK KOOS TOIMETASID, ENT RÄNNUKOER BERRI OLII ÜKSI JA VÄGA ÕNNETU. KÕIGIL OLID SÕBRAD, AGA TEMAL POLNUD KEDAGI.

RÄNNUKOER OTSUSTAS JULGUSE KOKKU VÕTTA JA OMALE SÕBRA LEIDA. TA RÄNDAS METSAS RINGI, KUNI KUULIS ÜHE PÕÖSA TAGANT HAUKUMIST. SELLE HÄÄLE TUNDIS RÄNNUKOER KOHE ÄRA, JÄRELIKULT ON METSAS TEISIGI KOERI! RÄNNUKOER KOGUS VEIDI JULGUST NING OTSUSTAS SELLE TEISE KOERAGA TUTTAVAKS SAADA.

TULI VÄLJA, ET METSAS SEIKLEB LISAKS BERRILE VEEL ÜKS KOER, NIMEGA BERTA. EHKKI MÕLEMAD KOERAD OLID SUURED RÄNDAJAD, POLNUD NENDE RÄNNUTEED KUMMALISEL KOMBEL SIIANI RISTUNUD. NÜÜD AGA SAID NAD KOHE SUURTEKS SÕPRADEKS NING OTSUSTASID EDASPIDI KAHEKESI RINGI RÄNNATA.

SÕPRADEGA JUHTUS ÜHISEL RÄNNUTEEL PALJU PÕNEVAT. NII TULI KOERTEL NÄITEKS EHITADA OMALE VIHMA KAITSEKS ONNI JA VALMISTADA KÕHUTÄIE SAAMISEKS MAITSVAT TOITU. IGAL SAMMUL JAGUS UURIMIST JA AVASTAMIST. MÕNIKORD NAD JOONISTASID JA KIRJUTASID TEINETEISELE NING TEGID ÜHESKOOS TEATRIETENDUSI. VAHVAID TOIMETUSI JAGUS IGASSE PÄEVA.

OMA RÄNNUTEEL KOHTASID NAD VEEL TEISIGI KOERI, KES SAMUTI RÄNNATA ARMASTASID JA END ÜKSIKUNA TUNDSID. KOOS EDASI RÄNNATES KASVAS SELTSKOND AINA SUUREMAKS JA MÄNGUD MUUTUSID AINA LÕBUSAMAKS. KOOS RÄNNATES MÕTLESID NAD VÄLJA ISEGI SALMI: ME RÄNNUKOERAD OLEME

JA LÕBUSASTI RÄNDAME

MEIL OSA SEIKLUSI KÄIB PEAS

NII RÄNNATA ON VÄGA HEA.

RÄNNUKOERAD OLID OMA UUTE SÕPRADEGA VÄGA RAHUL, SEST KUI SUL ON SÕBRAD, KES ON ÜKSTEISE SUHTES HOOLIVAD, VIISAKAD, SÕBRALIKUD JA RÕÕMSAMELSED, SIIS ON RÄNNATES TUJU ALATI HEA!

JA NII NEED RÄNNUKOERAD MÖÖDA ILMA RINGI RÄNDAVADKI...

Kõigepealt said Lõbusate Rännukoerte rühma lapsed tuttavaks kähikkoerte Berri ja Bertaga ning alles hiljem sündis legend. Legendis on välja toodud nii koerte kui ka rühma laste tegemised ning väärtused. Berri ja Berta ühiste tegevuste all mõeldakse rühma tegevusi, nt teatripesas lavastamist, ehituspesas ehitamist, raamatupesas raamatute vaatamist ja kirjutamist, kunstipesas joonistamist. Kui legend räägib sellest, et Berri ja Berta rändavad metsas ja leivad veel teisigi sõpru, siis selle all mõeldakse meie Lotte lasteaeda, kus on lisaks meie rühmale veel viis rühma: Kirjud Linnupojad, Sinised Elevandid, Paid Pähklijänesed, Usinad Sajajalgsed ja Tragid Kassid. Legendi lõpus tuuakse välja väärtused, mida koerad peavad oluliseks, samuti on need väärtused olulised meie rühma lastele,

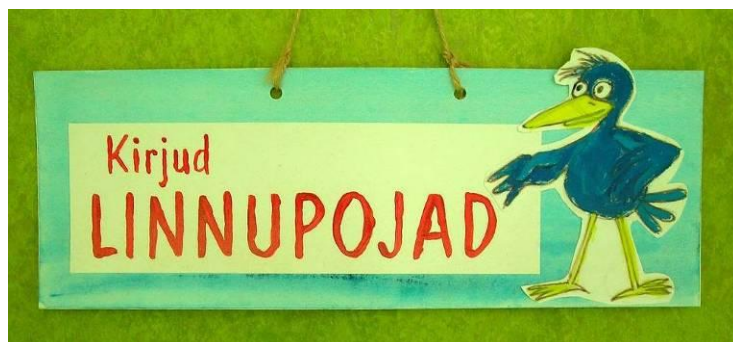
vanematele ja õpetajatele. Need väärtused on sõbralikkus, viisakus, hoolivus ja rõõmsameelsus.

Berri ja Berta tegutsevad jätkuvalt meie juures laste rõõmuks ning kes teab, võibolla sünnib nende tegemistest veel uusigi lugusid ja legende.



Lõbusate Rännukoerte väärtused ja nende armas perekeskne lahendus.





Meie rühm sai endale nime Lotte raamatutegelase linnukese Pippo järgi. Kuna Sinised Elevantid olid juba olemas, valisime omale värviks kirju- Kirjud Linnupojad. Pippo paistab raamatus silma oma erakordse pealehakkamise ja julguse poolest, samuti on ta sõbralik ja avatud silmaringiga, mistõttu oskab ta jutustada palju lugusid laia maailmast. Rühma legend kõneleb uudishimust, sõprade leidmisest, abivalmidusest ning lahkusest ja empaatiast. Samuti kõneleb see sellest, kuidas läbi raskuste jõuda sihtmärgini, seejuures tarkust ja jõudu kogudes.

Legendi loeme ikka aeg-ajalt lastele ette. Lapsed juba teavad lugu pisikesest linnupojast, kellele nad väga kaasa elavad. Pippo on kasutusel rühma väärtuste kajastamisel- ta ronib mööda väärtuste redelit ikka ülespoole ning vaatab väärtuste raamatust pilte vanasõnade ja mõistatuste kohta.

Pippo esitabki meile igal nädalal väärtuse, mis on tihti kirjas vanasõnana- esivanemate tarkusena. Arutelude ja vestlusringide tulemusena kannab iga väike kirju linnupoeg endas järgmisi väärtusi:

Koostöö ja abivalmidus

Isamaa ja emakeele armastus

Roheline mõtteviis

Julgus ja otsustuskindlus

Usaldus

Distsipliin

Loovus

Individaalsus ja koostegutsemine

Nutikus

Nupukus

Uurimishimu ja katsetamisrõõm

Puhkus ja rahu

Originaalsus

Jagamine ja vastu võtmine

Ausus ja avatus

Dramatiseerimine ja esinemisjulgeus

Samuti vajab märkimist, et :

*Me oleme täpselt nii suured kui vaja ja nii väikesed, et igale poole ära mahtuda!

*Me võime olla erineva tujuga ja kujuga, just täpselt seda moodi, et elada saaks mõnuga!

*Me oleme silmaga nähtavad ja olemas iga ilmaga!

*Meid saab kohata nii maal kui merel ja meie hääli kuuleb ka õhus!

*Me pole tavalised kraaksujad, vaid targa jutu rääkijad!

*Me näeme välja igat moodi, rõhutame KIRJUT TOONI!

Meil on oma lipp!



KIRJUDE LINNUPOEGADE LEGEND

See lugu sai alguse rändlindude päeval. See on see päev kui rändlinnud lõunasse lendavad. Me olime oma perega nagu ikka tornis ja vaatasime linde. Sel päeval on terve taevastäis neid päev läbi paksult täis, igal linnul kohver varvaste vahel ja soe müts peas, sest nad peavad ju lendama väga kaua ja üle igasuguste maade, muuhulgas ka üle selliste, kus on kohutavalt külm. Ema katab sellel päeval alati torni laua ja siis me sööme seal ja lehitame lindudele ning meil on väga lõbus. Meil on rändlindude hulgas palju sõpru ja vahel puhkab mõni linnuke meie juures, sööb pannkooki ja joob limonaadi. Ja nii me siis neid linde vaatasime. Viimaks olid kõik rändlinnud läinud, aga just siis kui me hakkasime tornist alla tulema, lendas meie pea kohal veel üks lind- päris pisike. Oli näha, et ta oli kole väsinud, sest ta hingeldas lennates ning tal olid pisaradki silmis, kuna teised linnud olid silmapiiri taha kadunud, aga tema ei saanud neid kätte. Ja siis korraga kukkus ta üldse taevast alla. Otse minu sülele! Me viisime ta tuppa ja andsime talle süüa - murdsime leiva pisikesteks tükkideks, et linnuke Pippo saaks seda hästi süüa. Tema aga muudkui nuttis ja rääkis, et tahab ka lõunamaale lennata ja et teda ootavad seal uued vahvad sõbrad. Paraku oli näha, et linnuke on väsinud ega see aasta lõunamaale jõua. Ja just siis tekkis Lotte peas mõte- mis oleks kui rajaks Lotte lasteaeda linnupoegade rühma, kuhu saavad kõik väikesed kirjud linnupojad jõudu koguma tulla, et ükspäev rõõmsa ja tugevana jaksaks kõige esimesena lõunamaale lennata! Nii saidki Tragid Kassid, Paid Pähklijänesed, Lõbusad Rännukoerad, Usinad Sajajalgseid ja Sinised Elefandid endile uued rõõmsad ja toredad sõbrad KIRJUD LINNUPOJAD.

„Varjudemaal sõpru otsimas“ (Kaari Laar)

Vahendid- käenukk Eideke, näpunukk Vasikas, varjupildid

Ühel kaugel maal elas kord eit, kelle nimi oli Reena (*lapsed valisid nime*). Reena oli juba aastaid üksinda olnud, sest tema mees oli igavesele puhkusele läinud. Reena oli toimekas naine, igal kevadel külvas ta seemned mulda, terve suvi ta hoolises taimede eest ning sügisel koristas saagi. Nii oli see ka sellel aastal. Eidekesel olid seemned mulda pandud, igal hommikul ärkas ta üles ja läks põllule. Kui töö tehtud istus ta põllu veeres kivil ja vaatas, kuidas taimed kasvavad. Nii mõnigi kord tundis Eit end üsna üksikuna ja poetas aeg-ajalt ka kurbusepisaraid.

Ühel päeval kui ta taas nukralt kivil istus, kuulis ta äkki põõsas üht imelikku häält. See oli justkui kellegi nukker hüüe, kellegi inisemine. Eideke otsustas vaatama minna. Ta leidis põõsast ühe väikese vasika, kelle pani nimeks Vissi (*lapsed valisid nime*). Kus nüüd oli eidel toimetamist- ruttu läks ta külasse piima järele, et vasikale süüa leida. Ruttu otsis ta õled kokku ja sättis Vissile tarre aseme valmis.

Õhtu kätte jõudnud, istus eideke kamina ääres, jõi kuuma kummeliteed ja silitas pisikese Vissikese pead, mis oli tema süles. Nii möödusid eide päevad ja nädalad. Vissike kepsles eidel järel ning aitas tal toimetusi teha. Ühel päeval märkas Reena, et ta on õnnelik, pisike vasikas oli teda õnnelikuks teinud. Kuid vaadates vasikat, nägi ta, et vasikas aga muutus tema juures üha kurvemaks.

Taas kivil istudes, küsis Reena kõlaval hääl: „Oh Vissike, mina olen küll õnnelik, aga miks muutud sina iga päevaga aina kurvemaks?“ Ja järsku vastas vasikas inimkeeli „Ma olen sinu juures väga rahul, mul on kõht täis ja pehme ase külje all- sa oled minu eest hästi hoolitsenud ja aidanud mul suureks ja tugevaks kasvada, kuid mu süda otsib tõelist sõprust. Ma tahaksin leida endale omasuguseid sõpru!“

Reena teadis, kust võiks vasikas omale sõpru leida. Ta tahtis nii väga, et väike vasikas oleks õnnelik, mis siis kui tema endi päevad muutuks sellest taas üksluiseks ning nukraks. Mis siis, et ta peaks taas igal hommikul põllule minema, seltsiks endale vaid tema ise. Ning eideke lausus: „Mul on kahju sind minna lasta, kuid sinu õnn on ka minu õnn. Kui ma tean, et sina saad õnnelikuks, on ka minu vana süda rahul. Olen kuulnud, et ühel kaugel maal, kus valitses kord kuri nõid, on ühed loomad varjudeks muudetud. Kuuldavasti saab neid loomi päästa vaid tõeliselt siira ja hea südamega olend. Mina sinna ei jõua, kuid sinul on aeg nüüd teele asuda.“

Vasikas ja eideke jätsid jumalaga ning Vissi asus teele. Ta kõndis kaua, nii kaua, et ta isegi ei osanud enam kokku arvutada kui kaua ta täpselt oli teel olnud. Ning ühel päeval sattuski ta Varjudemaale. Vissi kohkus hetkeks ja mõtles: „Mis siis kui minul ei olegi nii head süda kui seda on eidekesel, mis siis kui ma pean samuti siia Varjudemaale igaveseks lõksu jääma.. Ei!“ Vissike raputas kiirelt pead ja hüppas siis Varjudemaale. Siin oli kõik pime ja suures pimeduses ei suutnud ta esialgu midagi eristada. Kui silmad juba harjusid, märkas ta tõesti varjudeks muudetud loomi.

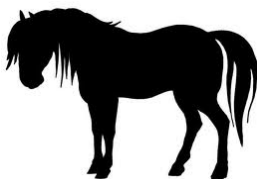
Vissi läks kahtleval sammul esimese varju juurde, tegi sellele hellalt pai, ja mõne hetkega tuli varjust välja ilus pruunikollase triibuline kass.



Vissike oli nii õnnelik, et kepsles lausa ringi- tal oli ju õnnestunud loomake päästa. Kass aga ringutas end mõnuga ja lausus: „Aitäh armas vasikas, et sa mu päästsid. Ma tahaksin sinuga sõpradeks saada ja koos sinuga maailmas rännata!“

Vasikas vastas aga: „Rännata on tore, aga tead, mis on veel toredam? Veel toredam on elada eidekese juures, kepselda tema järel kapsapõllul ning õhtuti koos kamina ees mõnuleda.“

Kui tahad, võid ka sina minuga sinna kaasa tulla. Reenal on soe süda, ta võtab meid kõiki rõõmuga sinna vastu!“ Ja vissike asus suure hooga *Nüüd sai iga laps avada tahvlil varjupildi ja leida vasikale sõpru, kellega koos elama asuda.*



Kõik loomad vabastatud, asusid nad koos teele eidekese talu poole. Seltsis minnes ei tundunud tee enam üldse pikk ja kui vasikas tuttavat kuju kivil istumas nägi, teadis ta täpselt, et tal oli kulunud kõndimisele täpselt 3 nädalat, 3 päeva, 3 tundi...



Väikese Kirju Linnupoja redel, mis on tema esimeseks teejuhiks täisväärtuslikuks ja asjalikuks kodanikuks saamisel.

Selliste teadmistega laps röömustab igat vastutulist!



Nüüd kiikame veel sisse järgmise kahe sõbra juurde enne kui mööda mängukoridori oma rännakut jätkame!



Siis kui Lotte uutele asukatele nimesid hakati jagama, käis kohal olnud õpetajate peades tõsine mõttetöö....

Üks õpetajatest mõtles oma kasina joonistusoskuse peale, silmitses pakutavaid võimalusi ja püüdis ette kujutada, missugune on see tegelane, kelle joonistamisega ta hakkama saaks. Otsustamiseks ei olnud kaua aega, sest kahtlemata mõtlesid ka teised läheduses viibivad uued kolleegid sarnaseid mõtteid. Nii otsustaski ta kiiresti, et Sajajalgse saab valmis ka siis, kui pliiats on valmis pelgalt ringe joonistama. Niisiis ütleski ta valju selge häälega, et meie soovime olla Usinad Sajajalgseid. Sellest ajast peale elavad nendes ruumides rõõmsalt suured ja väikesed Usinad Sajajalgseid!
Oma sõpradele tutvustavad nad end nii:

*Õppimine ei toimu juhuslikult, seda tuleb innukalt otsida ja usinalt hooldada.
/Abigail Adams/*

Meie jaoks on oluline:

U - USALDUS on meie vahel,
S - SIRUS tähtsam pole vähe.
I - INTEGRATSIOON on läbiv joon.
N - NALI,
A - AUSUS,
D - DISTSIPLIIN - see edasi meid kõiki viib!

S - SOOVID kõigil erinevad- nii lapsel, õpetajal, emal/isal.
A - AEG on meie endi teha-olgu mäng või olgu tarkus-astun ikka julgelt vastu!
J - JAGATUD nii RÕÕM kui MURE, sõprus ja koostöö on alati tore.
A - ARMASTUS-killuke igasse päeva, seepärast ei pea me nägema vaeva.
J - JAATAV on SUHTUMINE, rõõmus on meel, päikese näolt sa leiad ka veel!
A - ARVESTAMINE kaaslaste värvika poolega, aitame sõpru väga hea meelega.
L - LOOVUS on peamine argitöös, abiks meil raamat ja omakultuur.
G - GRUPITÖÖ väikseid ja suuri siin köidab, vahel ka teater südameid võidab.
S - SÕBRALIKKUS kõiki meid rõõmuga toidab, muusika vaimu ja meeli täidab.
E - EAKOHASUS õppimisel teadmisi võidab,
D - DIDAKTILINE MÄNG palju sõpru siis leiab.

Kui nüüd mõelda legendile, siis Sajajalgse sõber Muhv on ka selline muhe luuletaja, kes end sageli luulega väljendab. Sõbrad on aga tihti ühte nägu. Nii armastame ka meie vaikselt värssse seada.

LEGEND SAJAJALGSEST

ÜHE VÄGA VANA LEGENDI JÄRGI OLLA SAJAJALGSE ESIVANEMAD ELANUD ÜHES IMELISES SOOS. SEE SOO ASUS METSADE JA AASADE KESKEL, KESK MÄTTAID, MARJU JA KAUNEID METSAALUSEID. SOOS ELAS VEEL PALJU TEISIĞI ELANIKKE, KES KÕIK ELASID OMA VILGAST ELU. SAJAJALGNE PIDAS SEAL VÄGA TÄHTSAT AMETIT - TA OLI NIMELT AUTOBUSSI EEST. IGA PÄEV VEDAS TA PISIKESI PUTUKAID JA MUTUKAID ÜHELT SOOMÄTTALT TEISELE. TALLE MEELDIS OMA TÕÕ VÄGA, SEST NII SAI TA PALJU UUSI TEADMISI MAAILMA KOHTA, REISIJAD OLID JU IKKAGI ILMA NÄINUD TEGELASED.



REISIJAD JAGUNESID OMA HUVIDELT KAHEKS. OLI NEID, KES ENAMASTI PÜÜDSID KUIVA JALAGA METSA JÕUDA JA NEED, KES OLEKS MEELSASTI SOO TEISE SERVA AASALE TAHTNUD SAADA.

KUI SAJAJALGNE PIDI METSA MINEMA, SIIS PÜÜDIS TA ALATI LEIDA NATUKE AEGA KA NAKSITRALLIDEGA KOHTUMISEKS. MUHV SÕITIS IKKA OMA MÕNUSA PUNASE FURGOONIGA SOOSERVA. EI OLNUD HARVAD NEED JUHUSED, KUI SAMMALHABE KÜSIS SAJAJALGSE KÄEST OMA SÕBRA RÄSTIK RUDOLFI KOHTA. RUDOLF OLI NIMELT PEALE PARANEMIST KAUGEMALE SOHU KOLINUD, SEST TA EI SOOVINUD ROHKEM KINGPOOLE VÕI MÕNE TEISE JALA ALLA JÄÄDES VIGA SAADA. NIISIIS PIDAS SAJAJALGNE MÕNES MÕTTES KA UUDISTEVAHENDAĞA AMETIT. NAKSITRALLID JAGASID MAAILMAS TOIMUVA KOHTA PALJU PÕNEVAT INFOT, SEST AUTO VÕIMALDAS METSAST KAUGEMAL KA KÄIA.

SÕBRALIKUL SAJAJALGSEL OLI ALATI PALJU TEGEMIST. PEAAGU SAMA TIHTI, KUI TA KÄIS METSAS, KÄIS TA KA TEISES SOO SERVAS ASUVA AASA PEAL. SEAL ELASID ILUSA JÄRVE ÄÄRES LOODUST OMA SÕBRAKS PIDAVAD POKUD, KES KA SAJAJALGSELE LAHKELT OMA TARKUSI JAGASID. KUNA SAJAJALGNE OLI VÄGA ÕPIHIMULINE, SIIS OOTAS TA KOHTUMISI NII NAKSITRALLIDEGA KUI POKUDEGA VÄGA.

JUBA SELLEST AJAST PEALE ARMASTAVAD KÕIK SAJAJALGSED LOODUST, HINDAVAD SÕPRUST JA ABIVALMIDUST NING NEIL ON ALATI RÕÕMUS MEEL.

(KIRJA PANDUD 2011)

Legend sündis pisikesest lõigust, mis leidsime raamatust „Lotte reis lõunamaale“. Tegemist on rõõmsameelse ja abivalmis tegelasega ning sellised lapsed käivad ka selles rühmas. Sajajalgne elab metsade keskel soos ja ka meie uurime kõike, mis on seotud loodusega - otsime põnevaid objekte loodusest, mille saame rühma tuua või käime koos peredega looduses neid ise uurimas, õpime käituma looduses või uurime raamatust, kuulame loodushääli. Naksitrallid võimaldavad tuua sohu uudiseid ka kaugematest nurkadest, sest hella hingega Muhv omab autot. Pokud esindavad vanarahva tarkusi ja teadmisi, sest nemad elavad niiõelda talus. Nii on kokku saanud põnevad tegelased kolmest erinevast kodumaise autori raamatust, kelle abil jõuab meie igapäeva veel palju huvitavaid tegelasi nii kodu- kui välismaalt.

Usinad Sajajalgsed ongi nii toimekad nagu neid legendis kirjeldatakse...palju jalgu jõuab ikka igale poole.... täpselt nagu Lottegi jõuab kõikjale, et avastada iga päev uusi seiklusi ja nendega kaasnevaid teadmisi. Loomulikult soovime me oma igapäevaseid seiklusi ka kaaslastega jagada.

Usin Sajajalgne on legendi järgi abivalmis tegelane, kes soovib saada uusi teadmisi erinevatelt tegelastelt. See eeldab lastelt empaatilisust. Lastele on väga armsaks saanud - Muinasjutt Kollasest õhupallist - mida jutustame kindlasti vähemalt korra aastas, sõbrapäeva paiku. Meie juurde jõudis see lugu Rootsist, kus see samuti väga populaarne on. Pisikeste kohandustega on meie lugu selline:

Muinasjutt Kollasest õhupallist

Elas kord üks kollane õhupall. Ta oli väga kurb, sest tal ei olnud ühtegi mängukaaslast. Ta ei tohtinud mängida teiste õhupallidega, sest ta oli kollane.

Sel ajal kui ta vaikselt hõljus ja end üksikuna tundis, lähenes talle Roheline õhupall.

„Armas Roheline õhupall, kas ma tohin sinuga mängida?” - palus ta.

Aga Roheline õhupall krimpsutas nina ja oli üleolev. - „Ei, ma ei mängi mingite kollaste õhupallidega. Mina olen Roheline ja roheline on kaunis, aga sina oled Kollane ja kollane on inetu. Head aega, väike kole Kollane õhupall,” ja nii lendas Roheline õhupall minema ning Kollane õhupall tundis end väga üksiku ja kurvana.

Ühtäkki ilmus hõljudes Punane õhupall.

„Armas, Punane õhupall, kas ma tohin sinuga mängida?” küsis Kollane õhupall.

Aga Punane õhupall krimpsutas nina ja oli üleolev. - „Ei, ma ei mängi Kollaste õhupallidega. Mina olen Punane ja punane on väga armas, aga sina oled Kollane ja kollane on inetu. Head aega, väike inetu Kollane õhupall!” ja nii lendas Punane õhupall oma teed. Aga Kollane õhupall oli kurb, kohe nii kurb, et ta hakkas nutma.

Aga siis kuulis ta kedagi ütlemas:

„Väike Kollane õhupall, kollane on väga ilus värv. Tule, sa võid tulla koos minuga lastega mängima”. See oli Valge õhupall. Kuuldus veel üks hääl: - „Väike Kollane õhupall, kollane on väga ilus värv. Tule koos minuga, me võime minna õue ja lennata”. See oli Sinine õhupall, kes tuli lennates.

Nüüd oli Kollane õhupall taas õnnelik ja mängis päevad läbi koos valge ja sinise õhupalliga.

Aga Punane ja Roheline õhupall, mis oli neist saanud?

Jah, nad lendasid otse pöösastesse ja läksid katki.

Üks lugu räägib aga karust, kes püüti kinni väga noorena. Ta pisteti puuri ja hoiti seal kinni palju aastaid. Puur oli täpselt nii suur, et karu sai teha vaid kümme sammu. Nii kõndis ta seal päevast päeva, ikka kümme sammu edasi ja siis kümme sammu tagasi. Ühel päeval ununes aga puuri uks lahti. Karu võttis kogu oma julguse kokku ja läks uksest välja. Ta tegi oma kümme sammu, vaatas korra päikest ja läks puuri tagasi..... Miks ta seda tegi?

Meie abivalmiste Sajajalgsetena võtsime endale eesmärgi, et aitame karul teha ka selle üheteistkümnenda ja kaheteistkümnenda sammu. Selleks on meil plaanis koguda palju uusi teadmisi, et kui tulevad uued olukorrad, siis teame kuidas käituda. **Julge hundi rind olevat rasvane.** Niisiis püüame meiegi proovida mitmesuguseid põnevaid mängu, tegevusi, mis aitaksid meil ka väljaspool seda turvalist Sajajalgsete sood ja selle lähiümbrust hästi hakkama saada.

Meil on üks vahva lugu sõprusest ja abivalmidusest, mida oleme mänginud käpiknukkudega lastele, emad esitasid seda korralikult kostümeeritult isadepäeval isadele ja lastele ning lapsed jõulude ajal omakorda vanematele. Jutustame lugu unejutuks või näitlevad lapsed üksteisele rühmas. Mängisime seda ka kõikidele oma sõpradele Lottes. Põnevust oli iga kord ja publik vaatas ja kuulas alati suure menuga, meid soovisid vaadata isegi laste esietenduse päeval majas viibinud külalised. Lugu algab omakasu püüdlamise ja ühe tegelase laiskusega, kuid lõpeb suure sõprusega, sest **headus võidab alati kurja**. Lool on palju erinevaid variatsioone ja muutub vastavalt vajadusele, kuid üldjoontes on selline:

Mõned emadest näitlejad isadepäeval enne etendust.



JÄNKU TARE

Elasid kord rebane ja jänes. Rebasel oli majake lumest, jänesel puust. Talv läbi elasid loomad oma uhketes majades, käisid üksteisel külas ja olid sõbralikud. Kui aga kevadpäike soojemini paistma hakkas, sulas rebase maja ära. Rebane otsustas minna jänese juurde ja palus jänkut, et see enda juurde sooja laseks. Lahke loomuga jänes lasi loomulikult rebase sisse, ruumi ju oli.

Rebane vaatas majas ringi ja talle meeldis see,

mis ta nägi. Tema peas hakkas pead tõstma üks mõte....kuidas jänes majast välja saada? Ta küsis jänese käest, et kas see ei tahaks minna puid tooma, sest toas hakkab jahedaks minema ja kaminapuud on otsa saanud. Jänes oli virk ja läkski õue puid tooma, kui ta aga tagasi tuli, siis oli uks kinni. Ta koputas uksele ja palus rebast, et see ta puudega tuppa laseks. Rebane aga ei mõelnudki ust avada, sest üksi oli majas palju mõnusam elada.

Ja ei jäänudki jänesel muud üle, kui mööda metsa kõndida ja nutta. Ta oli väga kurb ja nutt kostus kaugele. Talle tuli vastu hunt, kes päris, mis jänkul mureks on. Saanud teada jänese mure, lubas ta kindlasti aidata ja rebane jänese majast välja saada. Läkski jänese maja juurde ja palus rebasel jänese majast lahkuda. Rebane aga ainult naeris selle peale.

Taas nuttis jänes metsa all ja külmetas, nuttu kuuldes astus lähemale karu. Kuulas ka jänese mure ära ja lubas aidata, kuigi hundil ei olnud see õnnestunud. Paraku tabas karu sama saatuse, mis hunti ja karu läks häbistatult metsa.

Taas nuttis jänes oma kurva saatuse üle. Nüüdseks oli aga nutt nii vali, et kostus lähedal asuvasse tallu. Seal elas uhke kukk, kes läks metsa vaatama, mis lärm see selline on. Jänes rääkis talle oma kurva loo, ka hunt ja karu ei olevat rebast välja ajada suutnud. Kukk otsustas ülekohtu lõpetada ja jänkule tema maja tagasi anda. Jänes teda küll ei uskunud, kuid lubas siiski proovida.

Kukk läks jänese maja juurde ja laulis: Rebasekene, trallallaa

Tule välja vaatama

Väljas imet näha saad

Laev siin sõidab mööda maad.

Kuldsed rattad tal on all

Masti otsas õhupall!

Rebane tahtis teada mis laul see selline on ja läks uudishimust välja vaatama, kukk aga ajas ta luuaga metsa ja nii saigi jänes oma maja tagasi, kutsus ka teised teda aidanud sõbrad enda juurde elama. Sügise saabudes lubas ta ka rebase oma majja elama. Rebane lubas jänesele elu lõpuni lahkuse eest tänulik olla ja teda kaitsta.

Soos leidub ikka putukaid, kes vahel pika matka järel väsivad ja kehakinnitust vajaksid. Ka inimesed vajavad teinekord mõnda abivalmist ja head inimest, kes aitaksid, kui oled teel olles eksinud ja vajaksid toitu ning pisut puhkust. On hea, kui leidub abivalmis inimesi. Paraku on ka selliseid, kes mõtlevad vaid enda peale ja teevad kõik, et hädasolijat mitte aidata, isegi valetavad. Miks on vaja lähedasi ja hädasolijaid aidata, aitab selgitada aafrika muinasjutt.

Ämblik ja kilpkonn

Kilpkonn läks matkama. Ta oli olnud teel juba pikka aega ja hakkas juba väsima ning tundis nälga. Kui ta möödus ämbliku majast, tundis ta meeldivat värkselt valmistatud kalasupi lõhna. Seepärast ei suutnud ta mööduda koputamata. Ämblik sai pahaseks, sest ta oli otsustanud süüa üksinda. Aga nüüd oli lugu nii, et vastavalt maa traditsioonidele ei võinud ämblik keelduda külalisele toitu pakkumast, kui see seda soovis. Seepärast oli ta sunnitud pakkuma kilpkonnale süüa.

Aga kui kilpkonn sirutas oma jala supileene poole, ütles ämblik: „Stopp! Minu maal on lugu selline, et enne sööki tuleb end pesta!“. Tegelikult ei olnud see tõsi, kuid ämblik tahtis oma külalisest lihtsalt lahti saada.

„No siis tuleb see asi korda ajada“, ütles kilpkonn ja asus sörkides jõe poole teele. Samal ajal hakkas ämblik sööma nii kiiresti kui ta suutis, et ei peaks suppi jagama. Kui kilpkonn oli ära ujunud, siis oli ta puhas pealaest jalatallani. Aga ämbliku maja juurde jalutades sai ta uuesti tolmuseks. „Stopp!“, ütles ämblik, „sa oled ju endiselt must.“

„Ma sain ju tolmuseks tagasiteel“, nuuksatas kilpkonn.

„See ei loe“, arvas ämblik. „Sa pead minema ja end uuesti puhtaks pesema.“

Niisiis sörkis kilpkonn uuesti jõe äärde pesema. Samal ajal kugistas ämblik alla kogu lõunasöögi. Kui kilpkonn tagasi tuli, siis oli toit otsas.

„See oli parim, mida ma viimasel ajal söönud olen“, kõkutas ämblik.

„Jaha. Sel juhul tuleb mul sind külalislahkuse eest tänada“, ütles kilpkonn ja asus uuesti teele.

Mõni aeg hiljem oli ämblik matkamas ja tundis eemalt toidulõhnasid. Kui ta jõudis ühe sügava tammi juurde, võis ta näha põhjas kilpkonna, kes just oli valmis saanud rikkaliku lõunasöögiga. Ämblik pladistas hoogsalt veega, et püüda kilpkonna tähelepanu.

„Tere, ämblik“, ütles kilpkonn kui ta jõudis veepinnale.

„Ma võin kihla vedada, et teie juures on samamoodi nagu meil, et külalistele tuleb pakkuda lõunasööki“, ütles ämblik.

„Ja, see on tõesti nii“, oli kilpkonn nõus. „Sa vaid sukeldu. Toitu on küllaga. Katan sulle ka laua.“

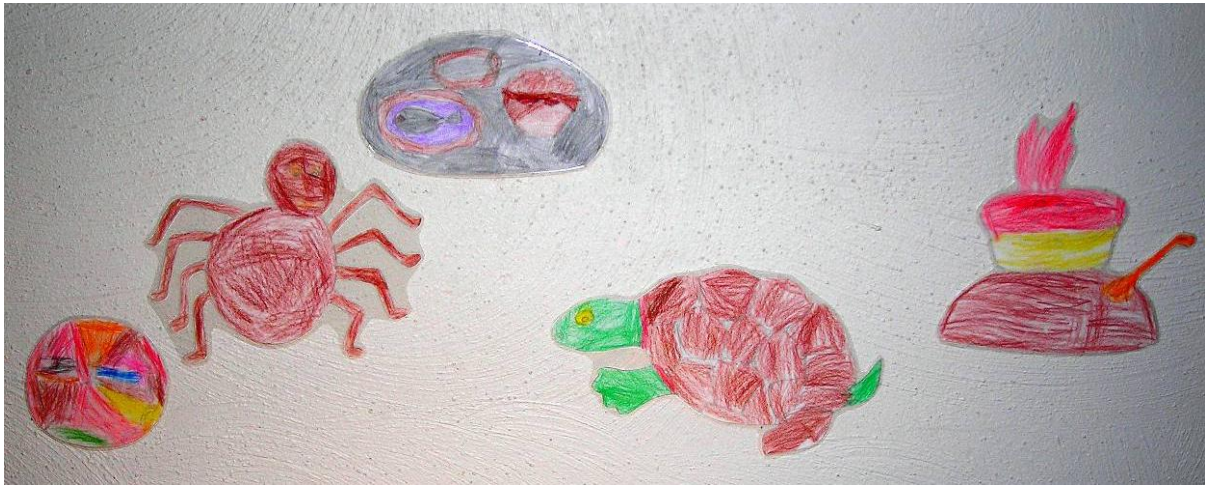
Nüüd oli probleem selles, et ämbliku keha oli ju täiesti ümmargune ja kerge kui vahukoor. Kuidas ta ka ei proovinud, sulistanud ja ujunud, isegi püüdis end keerutada....ikkagi oli vaid veepind tema ümber ja ta ei olnud grammigi rohkem vee alla saanud. Aga siis leidis nupukas ämblik lahenduse, et kui ta paneb jaki taskusse kivid, siis läheb sukeldumine ju ilma probleemideta. Ja siis kui ta oli end mõnusast laua taha sättinud, ütles kilpkonn: „ Kallis ämblik, siin minu maal on kombeks enne sööki üleriided seljast ära võtta.“

Ämblik unustas hetkeks, et tal olid kivid taskus ja võttis jaki seljast, kuid sedamaid tõusis ta kiiresti nagu kork veepinnale. Nii ta siis istus seal ja vaatas, kuidas kilpkonn all rahulikult nautides oma maitsvat lõunaainet söi.

Kui sa üritad kedagi ninapidi vedada lihtsalt sellepärast, et nii on endal kasulik, siis tavaliselt kavaldab sind see keegi veel paremini üle!

Lugu saab kasutada ka probleemi lahendamiseks. Näiteks peavad lapsed pakkuma välja võimalusi, mida peaks ämblik tegema, et ta põhja vajuks? Miks ta vee alla ei saanud? jne.

Selle loo juurde värvisid lapsed õpetaja poolt joonistatud tegelased ise. Muinasjuttu räägiti üksteisele piltide abil pikka aega ja lapsed elasid loole tõeliselt kaasa. Ka suurimad mürakarud ja nihelejad kuulasid lugu hiirvaikselt ja soovisid teistelegi hiljem lugu jutustada.



Võib ka kasutada vanasõna „**Ära tee teistele seda, mida sa ei taha, et sulle tehakse.**“, mis on ka meie rühmas väga populaarne ja aitab nii mõnegi probleemi või lahkeli lahendada. Sest kui läheneda asjale sellest küljest, nagu oleksid ise see kannatanu, siis muutub pilt hoopis teiseks. Sel juhul mõistavad lapsed oma käitumises olnud vigu palju paremini. Sajajalgne on olnud väga usin ja korjanud endale tagavaraks jõhvikaid, neid on ta alati valmis külla tulnud sõbrale pakkuma, lisaks on need head looduslikud vitamiiniallikad. Erinevate marjade maitmine annab mitmekülgseid võimalused rääkida ka nende kasvukohtadest ja selgitada looduse hoidmise vajalikkusest.

Kuivõrd soos, metsas ja ja kodudes leidub ämblikke ja paljud täiskasvanud ämblikke kardavad, siis oleme meie seadnud endale eesmärgiks saada sõbraks ämblike ja teiste putukatega, kes sageli ebamugavust tekitavad. Ka üldiselt on meil suur külgetõmme erinevate putukate poole. Oleme õppinud selgeks ühe tore näpumängu ämblikust, kes toob õnne. Kui lapsed nüüd ämblikke näevad, siis ütlevad ikka, et ei tohi ämblikule haiget teha, ämblik toob õnne. Juhuse tahtel ja enda heal pealehakkamisel õppisime selgeks ühe vahva popurii ämblikust kes võitleb vihmaga ja siis asub räppides võrku kuduma...aga tegime seda rootsi keeles, sest ootasime sealt külalisi. Nüüd on hää oma uutele rootsi sõpradele laulda. Ja raamatute juures elab meil üks suur, kuid see-eest õpihimuline ämblik Sharlotte, kelle suurim soov ongi lugeda võimalikult palju raamatuid ja seeläbi targaks saada.



Tarkuselaineid armastab püüda ka meie sõber - maskott Sajajalgne, kellele me igal hommikul anname lubaduse, et oleme valmis targaks saama. Selleks tuleb öelda Sajajalgsele selgelt, nt Kersti on valmis.

Sõlmime hommikul justkui lepingu. Ja kogu päeva püüame sõna pidada. Usaldus on väga oluline väärtus, sest kaotatud usaldust on väga raske tagasi võita. Me soovime, et meist kasvaksid

Sajajalgseid, keda võib usaldada ja kes oskab anda lubadusi, mida suudab pidada.

Ikka juhtub lastega seda, et nad unustavad enda turvalisuse ja anduvad täielikult mõnele lõbusale tegevusele. Iga laps on hüpanud voodis vähemalt korra ja võibolla ka kukkunud. Ülemeelikud ja võibolla isegi natuke ulakad tegelased on ka pisikesed ahvid, kes samuti armastavad voodis hüpata.... Meile meeldib rütmisalm/näpumäng „Viis väikest ahvi“, kes aitavad lastele meelde tuletada, mis nendega võib juhtuda kui unustad ema sõnad. Lugu on taaskord jõudnud meieni läbi väikeste rootslaste, kes seda lugu armastavad vähemalt sama palju kui meie. Põnev on loo juures ka see, et kui lapsed on unustanud reeglid ja keegi kipub hüppama voodis, siis leidub alati mõni laps, kes palub õpetajal seda jutustada (isegi siis kui viimasest jutustamisest on möödunud väga kaua aega). Loost saame teada, et paraku õpime ikkagi vaid oma vigadest. See lugu on pannud mõtlema nii mõnegi lapse. Ehk õnnestub meil tänu sellele loole mõni õnnetus ära hoida.



Viis väikest ahvi hüppavad voodis,
Üks kukkus maha ja lõi oma pea.
Ema helistas arstile ja arst see vastas:
Ükski väike ahv ei hüpata või voodis.

Neli väikest ahvi hüppavad voodis,
Üks kukkus maha ja
Kolm väikest ahvi....
Kaks väikest ahvi....
Üks väike ahv nüüd hüppab veel voodis.
Kuid kukkus ta maha ja lõi oma pea.
Ema helistas arstile ja arst see vastas:
Ükski väike ahv ei hüpata või voodis.



Kõik ahvid on nii armsad
ei hüppa enam voodis,
voodi seisab vaikselt ja
ei kuku keegi voodist.
Ema ei pea helistama arstile nii tihti
Pääseb seletamast arst,
miks ei hüpata või voodis.

Nii soos, metsas kui ka igapäevases elus tuleb kindlasti kasuks koostööoskus ja nutikus, säilitada tuleks ka rahu. Sa võid olla kasvult küll suur, kuid see ei tee sind iseenesest veel targaks. Õppima peab ikka ka ja elus tuleb proovida uusi asju. Ka siis, kui su teele satuvad takistused ja sa tunned võibolla isegi hirmu. Vanarahvas ütleks ühe võimalusena selle kohta „Mida ei saa jõuga, seda saab nõuga“.

Lugu on teatrit armastava Sajajalgse jaoks kohandatud, norra muinasjutu ainetel.

Kolm pahurat sikku

Elasid kord jõe ääres, kauni aasa peal kolm venda sikku, kes armastasid päevad läbi aasal ringi kepsutada ja süüa. Oma mõnusat elu nautisid nad terve suve, isegi valisid taimi mida söid. Suve lõpupoole aga hakkas toit otsa saama ja sikkusid kimbutas nälg. Jõe teisel kaldal aga oli rohi rohelisem ja õied eriti mahlased. Probleem oli aga selles, et teisele kaldale saamiseks tuli ületada sild. Silla all aga elas suur õel troll, kes ei lasknud mitte kedagi üle oma silla. Esiti ei julgenud sikkud mõeldagi üle silla minekust, kuid ühel päeval hakkas nälg juba nende silmanägemist mõjutama ja siis oli viimane aeg midagi ette võtta. Kõige väiksem sikk, kes oli vendadest kõige nutikam, käis üksi ringi ja mõtles, mõtles... ning läks tagasi oma vendade keskmise siku ja suure siku juurde. Ta rääkis neile oma plaanist. Vennad küll kahtlesid selles natuke, kuid olid siiski nõus, sest kõht oli väga tühi.

Mõeldud, tehtud. Vanemad vennad sikkud peitsid ennast kaljude taha ja kõige noorem sikk läks kindlal sammul silla suunas. Enne silda ta peatus korraks ja astus kergel sammul sillale - tip, tip, tip. Kui ta jõudis keset silda, siis kostus silla alt vali hääl:

Kes see kõnnib minu silla pääl? Nüüd ma söön su ära.

Noorem sikk ütles peenikese häälega: see olen mina, kõige noorem sikk. Ära sa mind söö. Varsti jõuab siia minu keskmine vend sikk, kes on minust palju suurem.

Troll mõtles ja ütles, et mine üle ja asus silla all ootama.

Natukese aja pärast jõudiski silla juurde keskmine vend sikk, kes astus kergelt - tipp, tipp, tipp. Silla alt kostus vali hääl:

Kes see kõnnib minu silla pääl? Nüüd ma söön su ära.

Keskmine sikk ütles rahuliku häälega: see olen mina, keskmine sikk. Ära sa mind söö. Varsti jõuab siia minu vanem vend sikk, kes on minust palju suurem.



Trollil hakkas juba suu vett jooksuma ja ta lubas keskmisel vennal üle silla minna. Ja jäi taas ootama. Peagi kostuski silla juurest raskeid samme, kui vanem vend sikk sillale astus - tipp, tapp, tipp, tapp. Nüüd küsis troll. Kes see kõnnib minu silla pääl?

Vanem vend sikk vastas väga rahuliku häälega. See olen mina vanem vend sikk ja olen teel teisele kaldale aasale rohtu sööma. Troll sai sellise jutuga peale päris kurjaks ja hüppas silla peale. Nüüd ma söön su ära, mitte keegi ei lähe ilma minu loata üle silla. Vanem vend sikk vastas seepeale

rahulikult. Olgu. Sa põlvita siia silla peale ja aja suu hästi lahti. Ma olen nii suur, et jääksin sulle kurku kinni. Lähen ja võtan natuke hoogu, siis ei jää kindlasti kurku kinni.

Trollil oli selle mõtte üle hea meel ja ta põlvitaski sillale, ajas suu lahti ja asus ootama, et millal see vanem vend sikk siis otse kõhtu hüppab. Vanem vend sikk läks natuke maad tagasi ja tuli suure hooga trolli poole, müksas teist sarvedega ja oligi troll jökke kadunud. Vanem vend sikk aga läks rahulikult üle silla ja jõudis oma vendade juurde halja aasa peale.

Mis sai aga trollist? Ei oska öelda, sest peale seda pole keegi teda kohanud. Sikkud käivad aga iga päev julgelt teisel pool jõge rohtu söömas.

Järgnev lugu peab oluliseks meie vanavanemaid ja vanemaid. Vähem oluline ei ole see, et ka lastel peavad olema omad kohustused, neil tuleb anda oma panus, et kõikidel pereliikmetel kodus hea oleks. Samas tunneb laps end perekonnas tähtsa ja vajalikuna kui tal on mingid kindlad ülesanded ja võimalus vanemaid aidata. Meie lugu on tõestisündinud lool põhinev jutuke, kus laps saab võimaluse vaadata laste tegemisi vanal ajal. Kuid see vihjab ka sellele, mis juhtub siis kui sa ei ole tähelepanelik. Sa võid ju olla korduvalt juures ja näha, kuid väga tähtis on mõista, miks on asjad nii või teisiti. Meie loo jutustamisel on abiks „vanaema Adele ja vanaisa Oskar“. Nemad aitavad meil saada teadmisi ka teistest talutöödest ja laste tegemistest vanal ajal.



Lugu sellest kuidas õde-venda saia küpsetasid

Elasid kord õde ja vend, kes oma päevi teineteisega mängides mööda saatsid. See oli ajal, kus lapsed mängu kõrvalt ka vanemaid abistama pidid. Ja nii juhtuski ühel päeval, et ema palus lastel sai valmis küpsetada. Loomulikult olid lapsed sellega nõus, kuigi see kärpis natuke mänguaega. Saiataigna oli ema õnneks valmis teinud enne kui tööle läks. Vanema venna abiga said ka puuhalud tuppa tassitud, sest ega siis vanasti elektri ahju olnud, et seal saaks küpsetada. Sellel ajal tuli ikka enne ahi kütta ja hiljem, kui ahi kuum, siis sai alles saia või midagi muud küpsetada. Kuna taigna kerkimise ajal midagi ei olnud vaja teha, siis sai sellel ajal naabrilastega mängida, tuli ainult vahepeal kontrollida, kas tainast juba ahju panna ei saa. Selle ülesande võttis enda peale õeke. Ja mõne aja pärast oligi aeg sealmaal, kus taigen oli ahju panekuks valmis. Väike õeke oli uudishimulik ja torkas kohevat taigent kausis näpuga...see vajus kiiresti kokku. Kuid see polnud küll piisav põhjus hirmu tunda. Emal oli ka ju taigen suhteliselt väikese pallina olnud enne pannile panekut. Nii otsiski agar tüdruk õige panni välja ja koos vennaga said nad tulevase saia ahju. Nüüd tuli ainult oodata ja valvata, et sai õigel ajal jälle välja võtta.

Niisiis mängisid õde-venda koos sõpradega, kuid käisid ka saia aeg-ajalt imetlemas. Jah, uhkust võisid nad tunda küll, sest sai paisus täitsa kenasti...vahest ehk liiga kenasti. Aga seni kuni sai oli pealt kuldkollane ja küpses, ei olnud ju põhjust muret tunda. Aga kogu küpsemise kulg muutus aegapidi siiski murettekitavaks. Nimelt sai aina kerkis, kuid ahjusuu säilitas oma suuruse. Ja lapsed ei teadnud enam, kuidas sai sealt kätte saada. Kõige kiuste tundus sai ka valmis olevat, järelikult oli see vaja välja saada enne kui liiga küpseks saab. Mõtlesid nad siis kahekesi ja jõudsid järeldusele, et sai tuleb lõigata väiksemaks ja tükkidena välja võtta. Mõeldud tehtud...kuid pole sugugi naljaasi kuumas ahjus kuuma saia lõigata. Tasakesi tegutsedes asi siiski edenes ja mõne tüki said nad ka kenasti kätte.

.....kuid oh häda! Tuli välja, et see polnudki nende ainuke mure. Kui õeke küpse osa pealt ära lõikas, siis hakkas sealt välja tulema ka veel täiesti toorest saiataignent...



Jutt põhineb tõestisündinud lool, mis juhtus kuskil 1957 aasta kandis. Mälestuste põhjal kirja pannud Kersti Rüütli, 2006 a sügisel. - hää kamina juures istuda ja jutustada.



Sajajalgsete peredele on oluline, et meie vahel valitseks:

- Ausus/viisakus
- Hoolivus: pere, traditsioonid ja loodus
- Armastus/turvalisus
- Positiivsus/ rõõmsameelsus
- Iseseisvus ja enesekindlus
- Austus/usaldus

Need olulised väärtused leiab jõhvikate pealt ja nii saab justkui iga jõhvikaga ühe vajaliku väärtuse pöske pista ja end

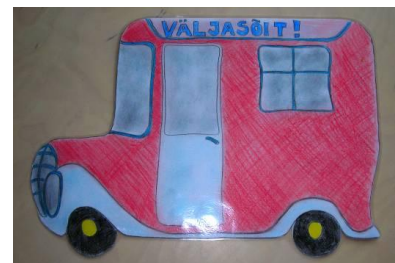
väärtusevitamiinidega turgutada. Leiab ka päris jõhvikaid, kui kanarbiku vahelt sambla seest natuke otsida. Viibime ka palju värskes õhus, et oma tervist hoida.

Sajajalgne tunneb end oma kodusoos mõnusalt ja turvaliselt. Ta võib istuda näiteks samblamattal ja laulda **Vinge Sajajalgne** laulu või siis istuda koos Naksitrallide või Pokudega lõkke ümber ja laulda mõnusat regilaulu, mis meile väga meeldib. Suured tänud Pillimees Paulale, kes meile need ägedad laulud leidis. Ise valmistasime lõkke ja püstitasime telgi.

Sütti lõke sütti lõke,
 Ei pea leeki ükski tõke
 Ragiseb puu ragiseb puu,
 Leek on tõusnud vägev ja suur
 Puhub tuul, puhub tuul,
 Pillub sädemeid kõrgele ju
 Väreleb leek, väreleb leek,
 Valgust annab meile see.



Need laulud aitavad meil luua ühtekuuluvustunnet, meil on oma laulud ja lood, mis kuuluvad vaid meile, me oleme erilised ja uhked selle üle. Üheks lemmikmänguks on meil läbi aastate olnud telkimine metsas või rannas ja lõkke tegemine ning grillimine - seda nii oma mängudes kui mõnusatel perepäevadel looduses koos emmede ja issidega - talvel, suvel või sügisel; õues ja toas. Kui meil on toimumas väljasõit, siis vanemad saavad sellest teada Muhvi furgooni abil, mis sobival ajal uksele sõidab ja sellest teada annab.



VARES VAAK MEIE HEA SÕBRANA

Kaua aega võttis meie juurde lendamine Vares Vaagul. Vaak on ilma näinud ja palju kuulnud-näinud vares. Tal on oma mõnus pesa sooserval metsas, kuid siiski tuli ta meie juurde, sest soovis oma teadmisi jagada ka meiega. Kuna noka vahel teadmiste toomine pole kõige lihtsam ülesanne, siis toob ta meile teemakohaseid kirju, pilte, tähti koos lugudega ja mõnusaid armsaid vilditud tähti.....need olevat noka vahel meeldivalt kerged, ei sega lendamist.

Mõnikord leiab tema noka vahelt ümbrikud, kus on näiteks *Eriti huvitavasse* pesa minevate laste nimed sees.... Eriti huvitav ongi see, et varasematel aegadel, kui meie pesadel olid sellised tavapärased nimed, siis käis meil külas palju vähem tegelasi. Kui aga haldjast ristiema oma võlukeppi viibutas ja mängupesadele uued uhked nimed andis, siis on Sajajalgse perekonda igasuguseid põnevaid tegelasi ilmunud. Pesadel on nüüd sellised nimed:

*Loovuspesa ehk oskused ja tegevused läbi käelise tegevuse.

*Koduste mängude pesa....minu maa ja ilm.

*Eriti huvitav pesa - kus uurin ja avastan.

*Nupuka mõtleja pesa - siin avastan vahvaid mängu laual ja põrandal.

Meie pesad on väga integreeritud ja võimaldavad mängida palju põnevamaid mängu kui me varem suutsime välja mõelda. Eks ole seda märganud ka meie muinasjutulised sõbrad. Õuanauss Ursula tuli tegelikult uurima vaid seda, miks inimesed mihkripäeva paiku aias nii palju ringi sahmivad.

Hiljem otsustas ta aga meie juurde jääda, sest lapsed teadsid nii palju põnevaid asju, millest Ursula kuulnudki ei olnud.



Vares Vaak on üllatusi täis ja kui lapsed märkavad, et tal on noka vahel järjekordne ümbrik, siis on nad hiirvaikselt ja vägagi põnevil. Ei või ju kunagi teada mis sealt tuleb.

Siiani on tulnud Täht I koos looga Nael Niilost;

Täht L ja legend lehmaliipsjast ning Täht O veeres meie juurde koos muinasjutuga Leivakakukesest.

Põnevust valmistab ka see, kui vares Vaak laste teadmisi kontrollib, sest ei saa ju liialt uusi teadmisi tuua, kui varem toodud tarkusetarad meie peades korralikult läbi jahvatatud ei ole. Ka suurte Usinate Sajajalgsetel on hea meel, et Vaak meie juurde oma teise kodu otsustas rajada.

Sajajalgne leiutas ka põrandamängu - Sajajalgse seiklused Leiutajatekülas. Mängus tuleb sooritada erinevaid tegevusi, mille käigus saad sorteerida sätendavaid pärle, voltida, rebida, kortsutada ja joonistada. Võimalus on ka joostant ümber mängu ja palju põnevat veel. Sõpru on päris palju ja ülesanded mitmekesised. Nt veeretad täringut ja saad teada, mitu pannkooki Lotte söi.

Nii saab ka Vares Vaak tutvuda selle küla elanikega.

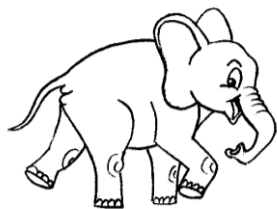




Meie lugu sai alguse Lotte lasteaia loomisega. Esimesel korral õpetajatega kohtudes valisime oma rühmale nime. Meie rühma nimeks sai Sinised Elevandid. Sinised Elevandid on imepisikesed, kuid väga töökad, usinad ja abivalmid. Elevandid on tuntud ka oma tasakaalukuse ja tarkuse poolest.

Rühma legend on pärit Andrus Kivirähu raamatust "Lotte reis lõunamaale".

Rühma legend:



LOTTE, TEMA ISA OSKAR JA ONU KLAUS OLID TEEL LÕUNAMAALE, ET VIIA KOJU LINNUPOEG PIPO. REISI SELTSKOND OLI JUBA MÕNDA AEGA REISINUD, KUI NENDE LENNUK KOHTUS KOHUTAVA ÄIKESTORMIGA NING ÄIKE LÕHKUS LENNUKI PURJE. LENNUK TEGI HÄDAMAANDUMISE ILUSALE AASALE. ISA JA ONU KLAUS ASUSID PURJET PARANDAMA. SAMAL AJAL LOTTE JA PIPO LÄKSID ÜMBRUST UURIMA. NAD JÕUDSID METSA JUURDE, MILLE SERVAL SEISIS KUMMALINE LIKLUSMÄRK – PUNANE KOLMNURK JA SELLE KESKEL ELEVANT. LOTTE JA PIPO SAID KOHE ARU, ET MÄRK TÄHENDAB – “ETTEVAATUST, ELEVANDID!”. NII KÕNDISID SÕBRAD EDASI HOOPIS AEGLASEMALT, HOOLIKALT PUULATVU UURIDES, ET NÄHA ÕIGEL AJAL ELEVANTI JA TEMA JÄMEDATE JALGADE EEST PEITU PUTKATA. KORRAGA OLI KUULDA VALJU KISA JA KEEGI JUSTKUI SIKUTAS LOTTET KLEIDISABAST. LOTTE VAATAS MAHA JA OMA IMESTUSEKS NÄGI IMEPISIKESI SINISEID ELEVANTE, KES JÖLLITASI TEDA VIHASELT. LOTTE OLII KATKI TALLANUD NENDE ILUSA LIIVAST LINNA. PIPO JA LOTTE HAKKASID KIIRESTI SINISTE ELEVANTIDE MAJAKESI UUESTI ÜLES E HITAMA. PEAGI OLID KÕIK MAJAD VALMIS JA ELEVANDID PASUNDASID RÕÕMUST. SAMAL HETKEL LENDAS KOAHEL PIPO JA KUTSUS LOTET MIDAGI PÕNEVAT VAATAMA. ELEVANTIDE LINNA SERVAL SEISIS SUUR LIIVATS MAJA, MILLE SEEST KOSTIS KUMMALIST LÕGINAT. MAJAS OLII TERVE TOATÄIS SINISEID ELEVANTE, KES KÕIK USINALT ÕMBLUSMASINATEGA ÕMBLESID. SINISED ELEVANDID OLID KÜLL PISIKESED AGA SELLE EEST VÄGA TÕÖKAD, USINAD JA ABIVALMIS. SEE OLII KUULUS SINISTE ELEVANTIDE ÕMBLUSVABRIK. LOTTE RÄÄKIS ELEVANTIDEL NENDEGA JUHTUNUD ÕNNETUSEST JA ELEVANDID ÕMBLESID OSKARI LENNUKILE UUE ILUSA HELESINISE PURJE. NÜÜD SAI REISISELTSKOND OMA TEEKONDA LÕUNAMAALE JÄTKATA.

Väärtuskasvatases kasutame ka luuletust "Reeglite laul", mis on kirjutatud meie rühma lapse vanaema Urve Grossthali poolt. Luuletus on kõigile alati nähtaval rühma seinale kinnitatud. Loeme seda luuletust hommikuringides, peale lugemist arutleme, milliseid väärtusi luuletus endas kannab.

LUGU SELLEST, KUIDAS SAID ALGUSE MEIE LAULUPÄEVAD

Lotte Laulupäev on vahva päev, mil kõik lasteaia lapsed saavad oma laulujulgust ja -oskust näidata. Nii nagu on sellel päeval palju lauljaid, jagub saali ka rohkelt kaasaelajaid, kes kõik hoiavad oma lemmikutele agaralt põialt, olgu ta siis sõber naaberrühmast, oma õpetaja, lapsevanem või koguni mõni laulu armastav liivakoogimeister. Pidu peetakse ikka üheskoos ning muusika heliseb kõigil kaunilt rinnus.

Lotte Laulupäev on mõeldud lasteaia kogu maja ühise peona, kus kõik on osalised, kes lauljana, kes kaasaelajana, kes žüriiliikmena. Traditsiooniliselt peetakse pidu veebruarikuus, tähistamaks üheskoos sõbrapäeva kaunite lauludega. Peo juures peetakse oluliseks, et lastel on võimalus esineda, kõik saavad osa muusika ilust, samuti õpivad lapsed üksteist kuulama ning tundma võidurõõmu, sest kõik esinejad on piisavalt tublid, et väärida auhinda.

Lotte Laulupäeva traditsioon sai alguse sellest, kui ühe lapse vanaema kirjutas Lotte lasteaiale päris oma laulu -

„Meie sõber Lotte“

(Urve Grossthal)

**Emme ostis mulle Lotte raamatu,
Uued sõbrad selles pole saamatud.
Kui veel Lotte lasteaeda sain ma, siis
Lotte kohe sõbraks muutus mullegi.**

Leiutajaküla Lotte asupaik,

Seal on elul juures põnevuse maik.

:: Lottega võin reisida kus tahan vaid,

Lotte näitab mulle kõiki võõraid maid::

**Lottega on päevad seiklusrikkad siin,
Lottega on mängud lõbusamadki,**

Lottega ei ole igav kunagi,

Lotteta ei taha enam ollagi.

Leiutajaküla Lotte asupaik,

Seal on elul juures põnevuse maik.

:: Lottega võin reisida kus tahan vaid,

Lotte näitab mulle kõiki võõraid maid::

Pillimees Paula juhendamisel said kõik lapsed selle vahva laulu selgeks ja tahtsid sellega esineda. Kuna parasjagu oli televisioonis jooksmas populaarne telesaade „Eesti otsib superstaari“, siis otsustati, et võiks korraldada võistluse „Lotte otsib superstaari“. Igast rühmast valiti kaks kõige tublimat lauljat, kes Lotte lauluga üles astusid. Selleks puhuks ehitati neile isegi uhke lava ja lapsed said laulda mikrofoni nagu tõelised staarid.

Ülejäänud lapsed ja õpetajad elasid tulevasele superstaarile publikuna kaasa. Peo lõpus tegi žürii oma valiku, hindajate hulgas oli ka loo autor. Žürii otsustas, et võitis sõprus- kõik osalejad olid superstaarid!



Pildil üllatusesineja

Järgmisel aastal otsustati traditsiooni jätkata, kuid et asi huvitavam oleks ja kõik lapsed osaleda saaksid, siis sai võistluse nimeks „Lotte Laululahing“. Üles astusid koorid igast rühmast ja kõigil oli selleks päevaks selgeks õpitud ja lavastatud üks laul. Laululahingus astus üllatusesinejana ülesse ka õpetajate koor. Seekord said auhinnad kõik osalejad: kes parima laulu, kes esituse, kes liikumise, kostüümi või millegi muu eest.

Lotte Laulupäev on oodatud sündmus, milleks ettevalmistused algavad juba kuid varem. Lapsed harjutavad meelsasti pillimees Paula taktikepi all, et laul võimalikult hästi välja tuleks.



Meie noores lasteaias on alguse saanud juba nii mõnedki traditsioonid ning arvatavasti need ka jätkuvad, nende hulgas ka „Lotte Laulupidu“, sest lauluhimulisi lapsi jagub Lotte lasteaeda veel pikkadeks aastateks.

*Heaks tavaks on see, et žüriis istub mõni üllatuskülaline - laulu autor, pillimees Paula, lapsevanem

*Mängupeo juhiks on Lotte isiklikult, sest meeldib ju talle proovida igasuguseid põnevaid elukutseid. **Kes otsib, see leiab** - ütleb vanarahvas. Ja kui Lotte hoolsalt otsib, siis leiab ka tema endale suureks saades selle õige põneva ameti. Nii proovivad ka teised Lotte lasteaias, missugune on näiteks laulja amet.

*Loomulikult ei puudu üllatusesinejad ja külalised emmede-isside näol.

*Kuigi mängupeo idee on võetud meediast, on igal peol oma teema, mis peab seostuma meie Leiutajateküla aasta teemaga. (Lotte otsib Superstaari - „Elu raamatulehtedes“ - Emme ostis mulle Lotte raamatu....; Lotte Laululahing - „Lotte teekond juurte juurde“ - juba palju aastaid on meie esivanemad armastanud koorilaulu)

LUGU SELLEST, KUIDAS JA MIKS ME ANDRESEPÄEVA TÄHISTAME

Üheks tähtsamaks ürituseks on meie lasteaia juba esimesest aastast alates kujunenud andresepäeval jutuveestmispüha tähistamine.

28.nov.2008 lavastasid Lotte, Kõikide lindude vanaema ja Sehkendav Julia eesti muinasjutu *Veteema*. Dramatiseeringus mängisid meie omavalmistatud



marionettnukud ja kõlasid imelised helid omavalmistatud pillidel. Loo kaudu said lapsed sõbraks paljude erinevate nukkude ja pillidega. Õpetajatel olid seljas oma kodukoha rahvariided, mis lapsi väga köitsid ja huvi äratasid. Lapsed said teada, miks ja kuna rahvariideid kanti ja nad kuulasid põnevusega lugusid meie oma kodukohaga seotud rahvarõivastest.

30.nov. 2009 etendasid õpetajad lastele omameisterdatud vilditud sõrmenukkudega näidendi *Oravakese jõuluseiklused*. Lapsed elasid huviga kaasa Lotte ja metsloomade talveseiklustele.

02.dets.2010 viis põnev ajarännak lapsed olevikust minevikku. Sel päeval avasime andrespäeva auks oma imelise rehetare. Lapsed rändasid koos pererahvaga ajas tagasi ja said kuulda ja näha, miks ja kuidas vanasti videvikku peeti.

Meile- Lotte perele, on andresepäeva tähistamine väga hingelähedane. Peame oluliseks mitte unustada vana kommet perekonna ja sõprade ringis ühiselt



lugude seltsis aega veeta. On ju tehnika areng aidanud kaasa aastaegade kadumisele meie elus ja kahjuks oleme kaotamas oma elust ka õhtut. Aega, mis peaks andma elujõudu homseks!

Tartu Lasteaed Lotte peremärgi saamisluгу

Peremärgid kuuluvad ühe olulise osana meie kultuuripärandi hulka ning see on olnud igale perele ainuomane.

Tartu Lasteaed Lotte peremärk on täht L. Peremärk võeti kasutusele esmakordselt 02.06.2011 lasteaia rehetöös, kui jutuvestja – Kõikide lindude vanaema Sigrun- tutvustas koos Pillimees Paulaga lastele suvistepüha kombestikku. Koos lastega tehti omavalmistatud leivapätsidele peale ka peremärgid, milleks sai lastega kokkulepitult L täht. Ka vanasti tegi taluperenaine leivale peale peremärgi, et see kaitseks peret õnnetuste ja murede eest.

L- tähe kujuline peremärk on meile väga oluline, kuna selle tähega algavad meie perele väga olulised väärtused nagu Lotte, legend, lasteaed, lapsed, loovus, loodus, lugu, lust, leiutis, laul, lapsepõlv, lapsemeelsus, leib. Usume, et peremärgi kasutamine aitab meil veelgi enam sisendada ühtekuuluvustunnet, kaitseb pahanduste eest ning seob meie Lotte peret veelgi tugevamini ühtseks tervikuks. Kuigi peremärk on meie lasteaia küllaltki uus nähtus, on see siiski juba jõudnud ajada oma juured lähedamal asuvasse rühmadesse.

Rahvaluule väikevormide kasutamine

Selleks, et lapsed kannaksid edasi esivanemate tavasid ja rikkalikku rahvaloomingut, oleme leidnud mitmekülgsed ja erinevaid võimalusi. Üheks selliseks võimaluseks on olnud nii kuude kui nädalate teemade sidumine kõnekäändude, vanasõnade ja mõistatustega. Kuna **vanasõnad on** kujunenud aegade jooksul rahva tähelepanekutest ja arusaamadest, aitavad nad lastes arendada loogilist mõtlemist ning moraalseid omadusi. Lastele pakub suurt huvi nende lahtimõtestamine ning ka nende enda poolt uute väljamõtlemine ja koostamine. Lapsed on koostanud töökust ja usinust väljendavaid vanasõnu nagu näiteks: *kui sa ei oska, harjuta sõbraga; kui sa ei proovi, siis sa ei oska*. Ka kõnekäändude kasutamine aitab laste mõtlemise arendamisele kaasa ja seda tänu oma piltlikule ja poeetilisele väljendusviisile. Mõistatused kajastavad mitmesuguseid tähelepanekuid igapäevasest elust, näitavad rahva mõtteviisi poeetiliselt ja piltlikult. Nii on ka Lotte koos oma sõpradega varmas uusi mõistatusi välja mõtlema ning laseb julgelt koos lastega oma loovusel ja fantaasial lennata.



Tänu rahvaluule kasutamisele on täienenud laste sõnavara, arenenud fantaasia, loovus, huumorimeel ning ladusamaks muutunud väljendusoskus. Lastel on tekkinud huvi nii rahva mineviku ja tema tööde ning tegemiste kui ka rahvaluule enda vastu. Arenenud on laste kõne, loov eneseväljendamine, loogiline mõtlemine ja tähelepanuvõime.

Õpetaja küsib laste käest mõistatusi:

Õpetaja: „Mõista, mõista, missugune muna on kõige kallim?“

Marcos: „Säästumuna!“

Õige vastus oli: pesamuna

Vanasõna: üks vana sõber on parem kui kaks uut!

Maria: „Tegelikult kõige parem on väikene sõber, sest sellega saab mängida!“

Vanasõna: targem sõdib sõnadega, rumal rusikatega!

Karolina: „Rumalal hakkas rusikas rääkima!“



Tartu Lasteaed LOTTE videvikutund muinasjutu varakambris.

MUISTNE LUGU ...



... aitab õpetada lastele emotsionaalseid oskusi ja laiendada emotsioonidega seotud sõnavara.



...arendab lapsi üksteist kuulama ja teistest lugupidama.



...annab teadmisi looduse rütmidest ja seaduspärasustest, arendab erinevaid meeli.



... õpetab rahvatraditsioone, kombeid, uskumusi, töökspidamisi.

Kambrisse astudes võtan jalanõud ja teretan: "Tere, tere, kambrike!"



...arendab lastes rahvusliku kultuuri tunnetust, sõnavara rikkust, keelekasutust.

Alguslaul: "Muinasjutumaa"



...aitab tekitada sidet elava ja elutu vahel.
Küünla - valguse ja jõuallika süütamine.



...näitab, kui oluliseks on peetud vanema põlvkonna elutarkust ja kuidas seda põlvest põlve edasi on kantud.

Rännak lugude maailma, kohtumine mineviku ehk eelse päevaga, oleviku ehk tänase päevaga ja tuleviku ehk homse päevaga.



...tutvustab lastele vana kommet perekonna ja sõprade ringis videvikutundi veeta.

Lõpulaul: "Veere, veere päevakene"

Küünla kustutamine küünla kübaraga, et mitte ära puhuda soojust ja valgust.



... tutvustab lastele omakultuuri olemust (järgides printsiipi lähemalt kaugemale) läbi kolme valdkonna:

- 1) seotus loodusega ehk looduslähedus, mida käsitleme kolmel tasandil – perekond, kodumaa, maailm
- 2) seotus teiste inimestega ehk kollektiivsus – perekond, ühiskond, maailm
- 3) seotus esivanematega ehk traditsioonilisus – isiklik mälu, teadmised ehk kogukondlik mälu, keel (maailmapilt ja kultuuriline mälu).

Lotte loovustoas leiavad aset nii mõnedki põnevad projektid. Näiteks üks esimesi tervet lasteaeda ja peresid kaasav projekt kandis nime JALUTUSKÄIK LAULVATEL LIIVADEL. See oli ääretult põnev, sest projekt andis võimaluse võtta oma pere ja sõita koos kuhugile veekogu äärde. Seal tuli täita Lottelt saadud pudel liivaga, teha foto ja kirjutada ka väike jutuke oma jalutuskäigust. Osalejaid oli palju ja tagasi toodud pudelitest sai kaetud Eestimaa kaart. Põnev oli see, et liiva oli toodud üle kogu Eesti, mitte vaid Tartu ümbrusest.

Edasised tegevused leidsidki aset selle liivaga, mis lapsed toonud olid. Väga põnev oli liivast tehtud pill, mis keerutamisel meenutas merelained ja -müha. Tutvusime ka sellega, mida kõike sa liiva seest leida võid ...puuronte, klaasikilde, pudelikorke jne. Sõelusime selle rämpsuga kõik välja ja saime arutleda selle üle, miks on vaja prügi prügikasti panna ja mis võib juhtuda siis, kui poetad rämpsuga vaikselt loodusesse. Toodud lugudest aga valmis põnev raamat.



Lotte teekond juurte juurde sai alguse sõna otseses mõttes juurtest, kui meie lasteaia aeda istutati esimesed puud. Nii oli ka meil võimalus hakata kasvama koos nende väikeste puudega. Kõik Lotte sõbrad said endale valida ühe puu, mille kasvamist nad lähemalt jälgima hakkavad - hakkavad kasvama koos endale valitud puudega. Iga puu sai endale raamatu, kuhu vahele on pandud põnev materjal tema kohta. Need puud on kasvanud nüüd juba mõned aastad....nii nagu meie lugugi.

Kuid kui nüüd Loovustoast mööda mängukoridori edasi minna, siis saad ronida võsas, võid põigata sisse Doktor Ave, Sõbraliku Sohvi või koguni Lotte ema Anna juurde. Igaüks on valmis sind rõõmuga oma tuppa kutsuma ja su rõõmudest või hoopis muredest osa saama.



Edasi minnes võid tutvuda meie tammepuul olevate lugudega...kuid seda ei saa ilmselt teha kaua, sest juba tungivad sinu ninna eriti isuäratavad magusad lõhnad, mis annab märku sellest, et Liivakoogimeistritel on jälle midagi maitsvat käsilvõi on need hoopis mõned pisikesed sõbrad, kes mänguköögis oma kokakunstioskusi lihvivad?

Kuid niikaua kuni hõrgud küpsetised valmivad, vaatame, mis toimub meie maja südames ja missuguseid lugusid meile sealt täna jutustatakse.

LUGU SELLEST, KUIDAS LOTTE SÜNNIPÄEVAST SAI LEIUTAJATEKÜLA TÄHTIS PÄEV

Sünnipäev on tähtis päev meile kõikidele. See on väga tähtis päev ka meie kallile LOTTE lasteaiale. Meie esimene sünnipäev oli väike ja armas...ega Lotte ju täpselt teadnudki, et sünnipäeval on tavaks sünnipäevalast õnnitleda. Niisiis



otsustas ta sel päeval koos lastega kelgutama minna. Aga keda mäe peal ei olnud? Loomulikult olid puudu kõik tema sõbrad, sest nendel oli plaanis üks pisike üllatus pisikesele häällilapsele - ja nii leidiski Lotte oma sõbrad meie maja südamest, kus teda juba ammu oodati. Kõik sõbrad esinesid Lottele laulu ja tantsuga ning üllatusena oli kohal ka uhke tort!



Läkski vaikselt aastake edasi ja pisike Lotte sai suuremaks. Teiseks sünnipäevaks avaldusid tal oma isa Oskari leiutajaanded. Kui aga oled tubli leiutaja ja selliseid nuputajaid sõprade hulgas rohkemgi on, siis on vahva korraldada leiutiste võistlus.



Vot selline vahva traditsioon selle sünnipäevaga alguse saigi. Varakult kuulutati välja, et parim leiutaja saab kuldse karika ja kõik asusid usinalt leiutama. Leiutiste esitlemine pidi toimuma Lotte Leiutajateküla keskmes, maja südames. Kohale oli

kutsutud ka zürri - koosseisus Doktor Ave, Kõikide lindude vanaema Sigrun ja Lotte ema Anna. Kaamera taga jahtis ajaloolisi hetki Sehkendav Julia. Lisaks üllatusauhindadele said kõik leiutajate meeskonnad ka endale sobiva vanasõna, mida Lotte sõbrad armastasid sobival hetkel kasutada. Näiteks: Kobras Ilma-Ilimar on öelnud „Kui valutab vasak sääremari, siis tähendab see vihma; kui kipitab parem, siis hakkab sadama lund.“ Kuna Usinad Sajajalgseid olid leiutanud saabaste sorteerimise masina, siis teadsid nemad tõenäoliselt kõige paremini selle vanasõna tähendust. Mõelge kui hirmus võib olla, kui pooled su jalgadest valutavad! Kass Bruno ja jänes Albert olid kutsunud külla ka päris leiutaja, kes valmistas Lotte lemmikut - maasikajäätist! Suurte ja väikeste leiutisi oli kohe nii palju, et nendest sai alguse terve raamat.



Loomulikult oli olemas ka kahe küünlaga tort. Selline vahva leiutistega tutvumine



andis kõikidele indu juurde ja nii oldi ühel meelel, et see Leiutajateküla tähtis päev ei jää viimaseks vaid on teerajaja järgmiste leiutiste esitlemisel. Siin esitlevad oma porgandi puhastamise masinat Lotte ema Anna ja Kõikide lindude vanaema.

Võistluse aususel hoiavad silma peal Doktor Ave, jänes Albert, Susummu ja Bruno.

Kohe võistluse lõppedes tuli pead tööle panna ja mõelda, mis oleks järgmisena vaja leiutada. Tarvilikke asju on ju ilmatuma palju. Ühes korralikus peres peaks aga kindlasti olemas olema mõni lauamäng. Otsustatigi leiutada meile vajalikke lauamänge. Nii sündis väga tähtis mäng Kirjudelt Linnupoegadelt kõikidele Lotte Leiutajateküla elanikele - lauamäng Lotte lasteaia tegelastest. Selles mängus



saab igäiks testida oma teadmisi kõige lähedasemate naabrite kohta. Vanarahvas soovitas ka esiti oma naabreid tundma õppida.

Loomulikult oli ka seekord auhinnaks karikas...seekord puine. Esiteks on soos puitu kergem kätte saada kui kulda - kuigi külmal ajal on puidul kindlasti suurem väärtus kui kullal. Teiseks on

iga sõber oma nägu ehk siis ka karikas peab olema mingil moel omanäoline, võiks peegeldada seda sõpra, kes need teinud on. Seekordsed karikad on kõik valminud käsitööna ja näitavad Usinate Sajajalgsete eelistusi materjali valikul.





Zürri tähtsas ametis olid sel korral Kõikide lindude vanaema Sigrun, Sõbralik Sohvi ja Lotte ema Anna

Auhinnad andis kätte Lotte ema Anna. Kärbes Jaak ja Lotte aga vaatasid, et keegi väärilisest tasust ilma ei jääks. Kingid jagatud, võisid kõik suunduda torti sööma.



Sel aastal oli veel üks põnev auhind vaja välja jagada. Nimelt valisime mõnusatate suurte sõprade seast välja kaks, kes said meie esimese *Lotte sõbra sõle* omanikeks. Siin uhked omanikud Agnes ja Kaari, kes on riietunud meie vahvatesse ühistesse rõivastesse.



Loomulikult ei puudu ühelt Lotte peolt „Meie sõber Lotte“ laul ja ühised vahvad tantsud. Kui kõht on maitsvat torti täis (see oli enne söömist kolme küünlaga kaunistatud)...mis muide on meie enda Liivakoogimeistrite valmistatud, siis on hea ka uute leiutiste peale mõtlema hakata. Sest Leiutajateküla tähtis päev on üks eriti mõnusa meeleoluga päev, kus saavad kokku kõik Lotte sõbrad! Leiutajateküla tähtis päev leiab aset nii meie kui meie maailma südames. See soe ja tuksuv süda võõrustab meie külalisi soojalt ka siis, kui parasjagu ühtegi tähtsat päeva ei tähistata.

LUGU SELLEST, KUIDAS MEIE ILMA LUSTIPEOD JÕUDSID

Kokku on toimunud meil juba 4 lustipidu.

Ühised jooned:

- ⤴ Lustipeoga tähistatakse lastekaitsepäeva
- ⤴ Lustipeo avab Lotte ema Anna ja kaasa lööb Lotte ise.
- ⤴ Lustipidu toimub ilusa ilma korral lasteaia õues
- ⤴ Lustipeole on oodatud kõik pereliikmed ning teised lasteaiale olulised inimesed
- ⤴ Lustipidu üllatab (esineja ja väike maius)
- ⤴ Heade soovide soovimine

Kuidas kõik alguse sai?

Esimene pidu toimus juba lasteaia avamise aastal ja selle lustipeole andsid idee lapsed, kes nüüd juba esimest aastat koolis käivad. Nende suureks sooviks oli teha karneval, kus kõik saaksid olla, need kes nad ise soovivad. Saigi siis otsustatud, et teeme karnevali ja tähistame sellega lastekaitsepäeva.

Kuna tegemist oli esimese peoga ja lasteaia avamise aastaga, siis ei olnud veel lasteaial kindlakskujunenud traditsioone ega ka ühtset aastateemat, kuid tegemist on Hea Alguse programmi kasutava lasteaiaga. Seega otsustati, et lustipeol saavad eriti mõnusad muinasjututegelased jalutada **võlumetsas** ning teha erilisi tegevusi erinevates pesades. Esimene pesa valiti loosiga, kust edaspidi liiguti edasi juba vastavalt pesade numbritele. Tegevuspesades sai ennast proovile panna nii tantsus (Haldja keerutus), palliviskes (Võlukuul, veere!), ronimises (Päästa printsess!), meisterdamises (Simsalabim), joonistamises (Võlupeegli ilmutus) jne.

Jalutuskäigu võlumetsa avas Lotte ema Anna, kes oli kehastunud võlumetsa kuningannaks.



Esimesel tervel õppeaastal oli lasteaia läbivaks teemaks „**Elu lehtedes ja maas**”.

Lustipidu toimus jälle karnevalina ning pesades tegutsemisena. Meie lasteaed tahtis selgitada lastele, et elu võib kohata igal pool looduses.

Loomulikult löid kaasa nii Lotte ise kui ka tema ema Anna ning kindlasti olid oodatud ka lapsevanemad.

Väärtustatakse lapsevanematega koos tegutsemist. Meie Lustipidudel on tekkinud perekuvand, kus Lotte koos oma ema ja sõpradega tegutseb.



Teisel õppeaastal oli aasta läbivaks teemaks „**Elu raamatulehtedes**”. Nii nagu lasteaias väärtustatakse perekonda, nii on meile tähtis, kust me tuleme ja mis oli enne meid. Meile meeldib väga laulda ja meie lasteaias on oma laulukoor. Eesti rahvale on tähtsad laulu- ning tantsupidu, nii saigi Lotte oma ema ja sõpradega tähistada rahvalikult lustipidu. Panti selga rahvariided või rahvalikud riided ning koguneti lasteaias õue ühisele rongkäigule mis püüdis kooslaulmisega.



Siin on meile esinemas ja lapsi üllatamas lastevanemate kapell.

Kolmas õppeaasta võtsime ette retke, mida kutsusime „**Lotte teekond juurte juurde**”. Sel aastal pandi jälle selga rahvariided või rahvalikud riided ning esitati luuletusi, lauldi ja tantsiti rahvalikke tantse ja seda ikka koos kõige kallimate sõprade ning pereliikmetega.

Laulsid ka suured Lotte elanikud.



Üks vahva tants ümber mäe koos vanemate ja lastega.



JÄRELLUGU

Nüüd oled sa saanud tuttavaks väikese osaga Lotte Leiutajateküläs elavate tegelaste tegemistest ja nende väärtustest. Võid kindel olla, kõikidel tegelastel on oma kindel roll ja nad täidavad seda väga hea meelega.

Esimesena hakkab silma kaasaegne keskkond koos moodsa meedia kasutamise võimalustega, soojad ja valged ruumid. Ometi on meis väga palju seda niinimetatud vana. Me armastame rahvakalendri tähtpäevi, vanu kombeid, mõistatusi, vanasõnu. Need kõik saavad meid igapäevaselt, meil on võrratu REHETARE meie mängukoridoris, mis asub seal, kus puudub eikellegimaa. Tähtpäevadel hakkab silma palju rahvuslikku ja rahvariideid, nii suurte kui väikeste seljas. Suuremate sõprade eeskujul õpivad väiksemad mängima nii rahvapille kui rahvatantse (näiteks kui oli Rahvusvaheline Kaera-Jaani aasta, siis õppisid tantsu selgeks suured ja tantsida oskasid ka väikesed).



Meil on õnnelikud lapsed, kes elavad selles imelises muinasjutumaailmas – nad saavad mängida mängu sellest, mis oli enne ja mis on nüüd ning panna aluse uutele mängudele tulevikuks. Laste ja suurte hea sõber koeratüdruk Lotte saadab meie tegemisi iga päev. Sõpru leiab kogu majas nii väikeste kui suurte hulgast, kuhu sa ka ei astuks. Õpetajad tunnevad rõõmu loovast tööst, sest ümbritsev keskkond soodustab loovat mõtlemist. Iga mängupidu on selle sõbra nägu, kes seda korraldab. Mängupidude korraldamist ei võeta kergekäeliselt, vaid sinna panustatakse palju ja enamasti toimub see suuremal või vähemal määral kõikide sõprade koostöös. Meil on toetav meeskond ja tänu sellele on meie peod ka väga põnevad ja kõrge tasemega, mida tuleb hea meelega vaatama suur hulk peresid, kes lööb ka ise rõõmuga kaasa näiteks külalisesinejana, osaleb ansambelis Leiame vajadusel ja soovi korral alati mõne toredate külalisesineja ja tunneme rõõmu, kui meile külla tulnud sõbrad end siin hästi tunnevad. Meie külalislahkust on märgatud, sellest annab aimu külalisteraamat, kui sellesse piiluda.

Lastele ja külalistele valmistavad maitsvaid suppeid meie Liivakoogimeistrid, lauluhääle aitab helisema panna Pillimees Paula. Särtsaka Susummu ja Doktor Ave valvsa silma ja käe all hoiame oma tervise korras. Hoolas Helmi hoolitseb selle eest, et kõik kohad säraksid. Lottet kohtad igal pool!

Me hindame turvalisust, nii et kui soovid meile külla tulla ja meie tegemistest lähemalt kuulda või neist isegi osa saada, siis lepi aeg kokku ja kohale jõudes helista uksekella. Sehkendav Julia avab Sulle ukse ja keegi meie muinasjutust asub lugusid jutustama. See võib olla *Kõikide lindude vanaema* või *Lotte ema Anna* või Pärilised arhitektidelt ütles, et meil on tähelepanu tegevustel mitte asjadel.... ja täpselt nii ongi meie muinasjutumaal juhtunud!

ILMAS MÄNGUST EI JÄÄ ILMA!